

Alminnelig del

Inneholder:

- Invitasjon til tilbudskonkurranse
- Tilbudsskjema
- Egenerklæringsskjema vedrørende kvalifikasjonskrav
- Utkast til avtaledokument
- Totalentrepriseboka

1170002 HVL Kronstad, Høyspentlab
K401 Totalentreprise

INVITASJON TIL TILBUDSKONKURRANSE

(ÅPEN KONKURRANSE)

**Prosjekt 1170002 HVL Kronstad, Høyspentlab
Totalentreprise K401**

Innhold

1	Generelt om oppdraget.....	3
1.1	Invitasjon og orientering	3
1.2	Kunngjøring	4
1.3	Produktbeskrivelse og avvik fra kravspesifikasjonen.....	4
1.4	Kontraktbestemmelser.....	4
1.5	Informasjonsmøte/Tilbudsbefaring.....	4
1.6	Tilleggsopplysninger/Rettelser av konkurransegrunnlaget	5
2	Orientering om prosjektet og oppdraget.....	5
2.1	Generelt.....	5
2.2	SHA-koordinator	5
2.3	Hovedbedrift etter arbeidsmiljøloven.....	5
2.4	Fremdrift – forbehold vedrørende finansiering.....	5
2.5	Ytre miljø.....	6
2.6	Tiltransport av prosjekterende.....	6
2.7	KORO og kunst i Statsbyggs byggeprosjekter.....	6
2.8	Annen informasjon.....	6
3	Alminnelige regler for gjennomføringen av konkurransen	6
3.1	Lov om offentlige anskaffelser.....	6
3.2	Prinsipper for tilbudskonkurranse.....	6
3.3	Offentlighet	7
3.4	Tilbyder som rådgiver ved utarbeidelse av spesifikasjoner	7
3.5	Avlysning av konkurransen og totalforkastelse – avviste tilbud	7
4	Statsbyggs evaluering av tilbudet.....	7
4.1	Kvalifisering - Tildeling.....	7
4.2	Kvalifikasjonskrav i denne konkurransen	8
4.3	Attest for skatt og merverdiavgift og fullmakt til Statsbygg	9
4.3.1	Samarbeid med Skatteetaten – fullmakt til Statsbygg	9
4.4	Tildelingskriterier i denne konkurransen	10
5	Avvik fra konkurransegrunnlaget.....	10
5.1	Generelt om forbehold og avvik	10
5.2	Forbehold om forskudd.....	11
5.3	Alternative tilbud	11
5.4	Tilbud på deler av oppdraget.....	11
6	Krav til tilbudet	11
6.1	Elektronisk tilbudsavgivelse	11
6.2	Vedståelsesfrist	12
6.3	Tilbudets språk	12
6.4	Hva skal leveres – hvilken filstruktur skal benyttes?.....	12
6.5	Innleveringssted og tilbudsfrist.....	12
6.6	Om Mercellportalen	12
7	Oppdragsgivers underskrift	13
8	Vedlegg.....	13

1 Generelt om oppdraget

1.1 Invitasjon og orientering

Statsbygg ber i forbindelse med prosjekt:

nr.: 1170002
navn: KVL Kronstad, Høyspentlab.
om tilbud på totalentreprise: K401 Totalentreprise

Statsbygg har fått oppdrag fra HVL – Høgskulen på Kronstad med en ombygging av undervisningslokale. Den har i dag et laboratorium for elektriske forsøk i 4. et. og deler av dette laboratoriet skal bygges om til et høyspentlaboratorium. Dette innbefatter å bygge et Faradays bur i eksisterende bygningsmasse. Det består av metallgitter eller metallplater rundt hele rommet, gulv, vegger og tak, med egen separat jording, for å avlede strøm og elektromagnetiske felter. Inngangspartiet skal bygges om med sluse av to dører, og det skal bygges et nytt ventilasjonsanlegg på taket, som leverer luft til dette rommet. Dette skal bygges separert fra eksisterende ventilasjonssystem på grunn av at det genereres ozon under høyspent-forsøk. Rommet har et slokkeanlegg med intert-gass. Dette skal utvides til å dekke nytt ventilasjonsrom og plassering av gassbeholder(e) skal flyttes til naborommet.

Konkurransesgrunnlaget består av:

Alminnelig del:

- Denne tilbudsinvitasjon
- Tilbudsskjema for totalentreprise
- Statsbyggs egenerklæringsskjema vedrørende kvalifikasjonskrav og avvisningsgrunner
- Utkast til avtaledokument for totalentreprise
- Statsbyggs generelle og spesielle kontraktsbestemmelser for totalentrepriser (Totalentrepriseboka basert på NS 8407), utgave rev. 01.10.2018

Beskrivende del:

- Funksjonsbeskrivelse for totalentreprisen
- Tegninger og vedlegg til funksjonsbeskrivelsen
- Beskrivelse av minstekrav ved alternative løsninger

Supplerende dokumenter:

- 07-02-M10 Spesielle krav
- Statsbyggs SHA-plan for prosjektet datert 27.09.19
- Miljøoppfølgingsplan MOP
- Brannsikkerhetsstrategi
- PA0802 Tverrfaglig merkesystem
- Tillatelse til tiltak med ansvarsrett datert 24.06.19
- Riggplan

Konkurransegrunnlaget er i sin helhet lagt ut elektronisk for nedlasting fra Mercellportalen. **Leverandører som ønsker å delta i konkurransen, oppfordres til å registrere sin interesse i Mercellportalen for å få varsler om tilleggsopplysninger, rettelser og endringer som Statsbygg publiserer.**

1.2 Kunngjøring

Anskaffelsen er sendt til kunngjøring i Doffin-basen.

1.3 Produktbeskrivelse og avvik fra kravspesifikasjonen

Dersom konkurransegrunnlaget angir "produkt navn eller tilsvarende", kan tilsvarende produkter tilbys. Tilbyderen må dokumentere at kvalitets- og funksjonskravene er oppfylt.

Med mindre tilbyder har tatt uttrykkelig forbehold om å levere et produkt som avviker fra spesifikasjonen, plikter tilbyder, dersom han får kontrakten og uavhengig av kvalitet og egenskaper på tilbudt produkt, å levere et produkt, innenfor rammen av tilbudssummen, likeverdig med det produkt som er angitt i spesifikasjonen.

1.4 Kontraksbestemmelser

Avtaleforholdet reguleres av vedlagte kontraktvilkår; Statsbyggs generelle og spesielle kontraksbestemmelser for totalentrepriser (Totalentrepriseboka), jf. vedlegg.

Statsbygg har i sine kontraksbestemmelser inntatt krav til gjengs lønns- og arbeidsvilkår for arbeidstakere som utfører arbeid iht. våre tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter, samt krav til dokumentasjon og sanksjoner i samsvar med forskrift av 08.02.08 nr 112

I våre kontraksbestemmelser er det krav om at lærlinger deltar i utførelsen av kontraktarbeidet. Kravet kan oppfylles av entreprenøren eller en eller flere av hans underentreprenører. Kravet gjelder både for norske og utenlandske entreprenører og underentreprenører som skal utføre arbeid i Norge. Det vises for øvrig til kontraksbestemmelsene for nærmere beskrivelse av kravet.

Merk også at faktura og kreditnota skal sendes elektronisk til Statsbyggs fakturamottak i samsvar med standarden Elektronisk handelsformat (EHF), fastsatt av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet. Faktura og kreditnota skal formidles via aksesspunkt i meldingsformidlerinfrastrukturen som forvaltes av DIFI.

1.5 Informasjonsmøte/Tilbudsbefaring

Det vil bli avholdt en befaring for samtlige tilbydere den 18.10.2019 kl. 12.30 på HVL Kronstad, ved hovedinngangen.

Formålet med befaringsen er å avdekke og avklare eventuelle uklarheter i konkurransegrunnlaget, og for øvrig foreta en nærmere presisering av oppdraget. Tilbyderne oppfordres til å gå grundig gjennom konkurransegrunnlaget før befaringsen, og eventuelt stille spørsmål til grunnlaget på forhånd, jf pkt 1.6 nedenfor.

Tilbyderen oppfordres til å delta på befaring på byggeplassen.

Referat fra befaringsen legges *kun* ut i Mercellportalen, og de som har registrert sin interesse for konkurransen, jf. pkt 1.1 ovenfor, vil få varsel per epost fra Mercellportalen. Deltakere på møtet/befaringen skal oppgi navn og firma.

Reiseutgifter m.v. i forbindelse med befaringen dekkes ikke av Statsbygg.

1.6 Tilleggsopplysninger/Rettelser av konkurransegrunnlaget

Dersom tilbyderen finner at konkurransegrunnlaget ikke gir tilstrekkelig veiledning eller inneholder forhold som tilbyderen ikke kan akseptere, kan han via Mercellportalen, og kun her, stille spørsmål og be om tilleggsopplysninger. Tilbyderen oppfordres til å ta kontakt i god tid før tilbudsfristens utløp, slik at Statsbygg har muligheten til å vurdere om konkurransegrunnlaget skal endres, presiseres eller utdypes.

Spørsmålene i anonymisert form og Statsbyggs svar og rettelser av konkurransegrunnlaget er kun tilgjengelige i Mercellportalen, og de som har registrert sin interesse for konkurransen, jf. pkt 1.1 ovenfor, vil få varsel per epost fra Mercellportalen.

2 Orientering om prosjektet og oppdraget

2.1 Generelt

Statsbygg har egen prosjektleder, i tillegg tar driftsleder daglig oppfølging på byggeplass.

2.2 SHA-koordinator

Prosjektleder er SHA-koordinator for utførelsen.

Driftsleder er SHA-koordinator for prosjekteringen.

2.3 Hovedbedrift etter arbeidsmiljøloven

Entreprenøren som får tildelt kontrakten på denne totalentreprisen K401 skal være hovedbedrift etter arbeidsmiljøloven av 17. juni 2005 nr. 62 § 2-2. Prisen på denne oppgaven skal inngå i tilbudssummen.

2.4 Fremdrift – forbehold vedrørende finansiering

Følgende hovedfremdriftsplan legges til grunn for prosjektet:

Denne framdriftsplanen er orienterende. Etter avtaleinngåelse skal totalentreprenøren - i samråd med Statsbygg - sette opp en detaljert fremdriftsplan, som vil være bindende og dagmulktbelagt slik det fremgår nedenfor.

MILEPÆLER	DATO	DAGMULKT
Utarbeidelse fremdriftsplan	13.01.20	JA
Igangsetting på byggeplass	20.01.20	JA
Overlevering av utkast til FDV-dokumentasjon	14.02.20	JA
Overlevering av komplett FDV-dokumentasjon	31.03.20	JA
Ferdigstillelse/Oppstart prøvedriftsperiode	31.03.20	JA
Overtakelse	30.09.20	JA

2.5 Ytre miljø

Statsbygg har miljøkrav og miljømål for alle prosjekter, ref Statsbyggs miljøstrategi. Det vil si at det er satt miljøkrav og miljømål for prosjektet. Se nærmere om dette i Miljøoppfølgingsplanen (MOP).

2.6 Tiltransport av prosjekterende

Det er ikke avtale om tiltransport av prosjekterende.

2.7 KORO og kunst i Statsbyggs byggeprosjekter

Dette punktet gjelder ikke for denne anskaffelsen.

I alle statlige byggeprosjekter avsettes en andel av byggekostnadene til kunst iht kongelig resolusjon 05.09.1997. Statsbygg får kunstbevilgninger som stilles til disposisjon for Kunst i offentlig rom (KORO – tidligere Utsmykkingsfondet). KORO blir deretter ansvarlig for gjennomføring av kunstprosjektene i Statsbyggs byggeprosjekter.

Tilbyder som får kontrakten er forpliktet til å påta seg arbeider for KORO eller kunstner relatert til kunst til dette byggeprosjektet. KORO og kunstner skal kunne foreta bestillinger på samme vilkår som Statsbygg kan foreta tilleggsbestillinger etter kontrakten.

Arbeider relatert til kunstprosjektet skal bestilles skriftlig av KORO eller kunstner iht utarbeidet mal. Bestillinger foretas for KORO eller kunstners regning og risiko og er Statsbygg uvedkommende.

2.8 Annen informasjon

Tillatelse til tiltak er gitt av Bergen Kommune, se supplerende dokumentasjon. Hlm arkitektur AS har vært ansvarlig søker og alle ansvarsretter som skal overføres til Totalentreprenør må meldes til Bergen Kommune før igangsettelse.

Eksisterende gasslokkeanlegg er levert av Jamo-Tek.

3 Alminnelige regler for gjennomføringen av konkurransen

3.1 Lov om offentlige anskaffelser

Anskaffelsen er omfattet av lov om offentlige anskaffelser av 17. juni 2016 nr. 73 og forskrift om offentlige anskaffelser av 12. august 2016 nr 974 (anskaffelsesforskriften). For denne anskaffelsen gjelder ovennevnte, samt reglene i dette konkurransegrunnlaget.

Denne anskaffelsen følger prosedyren "åpen tilbudskonkurranse".

3.2 Prinsipper for tilbudskonkurranse

Konkurranse skal gjennomføres på en saklig og forsvarlig måte som gir lik behandling av tilbyderne. Tilbyderne har ikke rett til gjennom avtale, samordnet praksis eller på annen måte, å søke å påvirke konkurransens utfall.

Statsbygg planlegger i utgangspunktet å gjennomføre konkurransen uten å ha dialog med leverandørene. På denne bakgrunn oppfordres tilbyderne til å levere sitt beste tilbud ved innleveringsfristen. Dialog kan likevel bli gjennomført dersom oppdragsgiver vurderer det som formålstjenlig.

3.3 Offentlighet

Tilbudsåpning er ikke offentlig. Anskaffelsesprotokollens opplysninger om deltakere vil først bli offentlig når tilbudsevalueringen er slutført.

3.4 Tilbyder som rådgiver ved utarbeidelse av spesifikasjoner

Statsbygg skal ikke søke eller motta råd som kan bli benyttet under utarbeidelsen av spesifikasjoner for denne aktuelle anskaffelse fra noen som kan ha økonomiske interesser i anskaffelsen når dette skjer på en måte som vil kunne utelukke konkurranse. En tilbyder som har blitt benyttet som rådgiver under utarbeidelsen av spesifikasjoner på en måte som vil kunne utelukke konkurranse som ovenfor nevnt, vil bli avvist.

3.5 Avlysning av konkurransen og totalforkastelse – avviste tilbud

Statsbygg forbeholder seg retten til å avlyse konkurransen dersom det foreligger saklig grunn, for eksempel ved bortfall av planlagt finansiering eller manglende godkjenning fra politisk hold.

Statsbygg kan forkaste alle tilbudene dersom resultatet av konkurransen gir saklig grunn for det.

Avviste og forkastede tilbud vil ikke bli returnert.

4 Statsbyggs evaluering av tilbudet

4.1 Kvalifisering - Tildeling

For å kunne få sitt tilbud evaluert, må leverandøren levere egenerklæring på Statsbyggs mal om at han oppfyller samtlige av de kvalifikasjonskravene som er oppgitt nedenfor. I egenerklæringen må leverandørene også bekrefte at det ikke foreligger bestemte angitte avvisningsgrunner. Den eller de leverandørene som blir innstilt til kontraktsinngåelse må, før kontrakt inngås, dokumentere oppfyllelse av kvalifikasjonskravene i henhold til de opplyste dokumentasjonskrav. Statsbygg forbeholder seg retten til, på et hvert tidspunkt i konkurransen, å be leverandørene levere alle eller deler av dokumentasjonsbevisene som er nødvendig for å sikre at konkurransen gjennomføres på en riktig måte

Evaluering av tilbudene vil ta utgangspunkt i den innleverte dokumentasjon. Det er derfor viktig at tilbudene inneholder all etterspurt dokumentasjon. **Tilbydere som ikke vedlegger etterspurt dokumentasjon, vil kunne bli avvist.**

Etter eventuell avsluttet dialog med leverandøren, jf pkt 3.2 over, vil tilbudene bli endelig evaluert i forhold til de oppførte tildelingskriteriene.

4.2 Kvalifikasjonskrav i denne konkurransen

Følgende kvalifikasjonskrav vil bli lagt til grunn ved vurdering av tilbyderne (Dokumentasjonen angitt nedenfor skal ikke leveres nå, kun egenerklæring på Statsbyggs mal):

Kvalifikasjonskriterium	Kvalifikasjonskrav	Dokumentasjon
Organisatorisk og juridisk stilling	Det kreves at tilbyder har et lovlig etablert foretak	Firmaattest, for utenlandske firmaer kreves tilsvarende attest bestemt ved lovgivningen i det landet hvor foretaket er registrert, alternativt StartBANK ID
Økonomisk og finansiell kapasitet	Det kreves at tilbyder har tilfredsstillende økonomisk gjennomføringsevne. Omsetningens størrelse, sett i forhold til kontraktens verdi, kan bli vektlagt.	Statsbygg vil gjennomføre en kredittvurdering av tilbyder. Tilbyder kan i tillegg bli bedt om å sende inn revisorbekreftede årsregnskaper, alternativt oppgi StartBANK ID.
Tekniske og faglige kvalifikasjoner	Det kreves at tilbyder har tilstrekkelig erfaring fra oppdrag med overføringsverdi til dette prosjektet.	Det skal leveres beskrivelse på ca 1 A4-side per prosjekt av inntil 3 referanseprosjekter de siste 5 årene med overføringsverdi, med opplysninger om blant annet: <ul style="list-style-type: none"> • prosjektets navn • oppdragsgiver og kontaktperson • prosjektets størrelse i m² og kostnad • type bygg • oppdragets kontraktsverdi eks mva • type entreprise • oppstartstidpunkt og ferdigstillestidspunkt (år) /hvis ikke ferdigstilt - hvor man er i prosjektet Dersom firmaet/firmaene som skal prosjektere er et annet enn utførende totalentreprenør, så skal prosjekteringsfirmaet/firmaene som skal utføre prosjekteringen dokumentere inntil 3 referanseprosjekter med overføringsverdi, med opplysninger som angitt ovenfor.

Tilbydere registrert i StartBANK kan oppgi StartBANK ID eller levere kopi av registreringsbevis i StartBANK istedenfor å levere deler av dokumentasjonen (se hvilken dokumentasjon i tabellen over).

Statsbygg krever at når en leverandør støtter seg på kapasiteten til andre virksomheter for å oppfylle kravene til økonomisk og finansiell kapasitet, er de solidarisk ansvarlig for utførelsen av kontrakten. Tilbydere som vil støtte seg på andre foretaks økonomiske og finansielle kapasitet for å bli kvalifisert, må godtgjøre at de reelt disponerer over de aktuelle ressurser ved en solidaransvarserklæring.

Statsbygg krever at når en leverandør støtter seg på kapasiteten til andre virksomheter for å oppfylle kravene til utdanning og faglige kvalifikasjoner eller kravene til relevant faglig erfaring, skal disse virksomhetene utføre tjenestene eller bygge- og anleggsarbeidene som krever slike kvalifikasjoner. Tilbydere som vil støtte seg på andre foretaks tekniske eller faglige kapasitet eller kompetanse for å bli kvalifisert, må godtgjøre at de reelt disponerer over de aktuelle ressurser ved f eks en forside på signert avtale mellom partene eller egenerklæring fra underleverandør om at samarbeid er inngått.

Foretak som tilbyder støtter seg på, må levere Statsbyggs egenerklærings skjema vedrørende kvalifikasjonskrav og avvisningsgrunner, jf ovenfor og fullmakten til Statsbygg for å innhente skatteopplysninger fra Skatteetaten, jf 4.3.1 nedenfor.

4.3 Attest for skatt og merverdiavgift og fullmakt til Statsbygg

Norsk leverandør som får kontrakten, skal levere felles attest for skatt (skatt, forskuddstrekk, påleggstrekk, arbeidsgiveravgift) og merverdiavgift (Skatteattest).

Skatteattest bestilles i Altinn. Attesten skal ikke være eldre enn 6 måneder regnet fra tilbudsfristen.

4.3.1 Samarbeid med Skatteetaten – fullmakt til Statsbygg

Statsbygg har inngått et samarbeid med Skatteetaten. Formålet med avtalen er forebygging og bekjempelse av arbeidslivskriminalitet. I denne forbindelse krever Statsbygg at tilbyder som innstilles til kontrakt skal levere signert fullmakt, før kontraktsinngåelse, som gir Statsbygg en utvidet rett til et ubegrenset antall ganger å innhente opplysninger om entreprenørens skatte- og avgiftsmessige forhold, se Totalentrepriseboka pkt 11.4.

Kravet om signert fullmakt gjelder også for entreprenørens underleverandører. Entreprenøren skal kontraktsfeste signeringsplikten nedover i leverandørkjeden. Før signering av kontrakt kreves det dog kun signert fullmakt fra entreprenør, med mindre underleverandører benyttes for å oppfylle et kvalifikasjonskrav i konkurransen. I så fall skal signert fullmakt foreligge fra både entreprenør og underleverandører. Signert fullmakt fra øvrige underleverandører må imidlertid være levert og godkjent av oppdragsgiver før de kan benyttes i kontrakten/prosjektet.

Statsbygg gjør oppmerksom på at det kan være aktuelt å avvise den tilbyder som i meddelelsesbrevet er innstilt som vinner av konkurransen dersom det etter meddelelse, men forut for signering av kontrakt, mottas opplysninger fra Skatteetaten om manglende oppfyllelse av skatte- og avgiftsforpliktelser m.v. Det presiseres også at hvis det ikke mottas signert fullmakt fra entreprenør og eventuelle underleverandører som er benyttet i kvalifiseringen, vil dette anses som et vesentlig forbehold til kontrakten som vil medføre at tilbyder avvises fra konkurransen.

Enkelte prosjekter vil bli valgt ut til en oppfølging gjennom hele kontraktsperioden, jf Totalentrepriseboka pkt 11.4. I slike prosjekter vil Statsbygg oversende oversiktslister til Skatteetaten, med fødsels- eller D-nummer på alle ansatte som utfører arbeid som ledd i oppfyllelsen av kontrakten.

4.4 Tildelingskriterier i denne konkurransen

Tildelingen vil bli basert på følgende kriterier:

Prioritet/vekt	Tildelingskriterier	Dokumentasjon
40%	Pris	1. Tilbudsskjema i utfylt og signert stand 2. Funksjonsbeskrivelse ferdig utfylt med priser
30%	Gjennomføring	Beskrivelse av hvordan arbeidene er tenkt utført med bl.a fremdriftsplan og hvordan byggeplassen er tenkt bemannet i prosjektets ulike faser. Beskrivelse av det tilbyder anser som de største utfordringene ved gjennomføring. Beskrivelsen skal redegjøre for konkrete tiltak for hvordan tilbyder planlegger å imøtekomme nevnte utfordringer.
30%	Kvalitet*	Dersom det tilbys alternativ løsning skal det leveres en beskrivelse av alternativet. Det må også fremgå at alternativet tilfredsstiller minstekravene i konkurransegrunnlaget og hvordan løsningen avviker fra Statsbyggs løsning. * Tilbydere som ikke tilbyr alternativ løsning behøver ikke å levere dokumentasjon på kriteriet Kvalitet. Under evalueringen vil Statsbygg evaluere den løsningen som er beskrevet i konkurransegrunnlaget opp mot eventuelt tilbudt alternativ løsning.

5 Avvik fra konkurransegrunnlaget

5.1 Generelt om forbehold og avvik

Statsbygg oppfordrer til å gi tilbud uten forbehold eller avvik. I stedet for å gi tilbud med forbehold og avvik bør leverandørene stille spørsmål til Statsbygg, jf. pkt 1.6 ovenfor. Det understrekes at tilbyder har risikoen for uklarheter i eget tilbud og at uklarheter, forbehold og avvik kan medføre avvisning. Før tilbyder eventuelt avgir tilbud med forbehold eller avvik, bør de rettslige konsekvenser av dette derfor vurderes.

Dersom forbehold eller avvik tas, skal forbehold/avvik klart fremgå av tilbudsbrevet. Forbehold/avvik skal være presise og entydige, slik at Statsbygg kan vurdere disse uten kontakt med tilbyder. Forbehold/avvik som ikke kan prises av Statsbygg, vil etter all sannsynlighet medføre avvisning av tilbudet.

Bemerkninger til den tekniske beskrivelsen og mengdefortegnelser kan anføres på det aktuelle sted, men skal i så fall også opplistes i tilbudsbrevet med henvisning til sidetall og postnummer.

Det er ikke adgang til å ta forbehold mot grunnleggende elementer i konkurransegrunnlaget.

Henvisning til standardiserte leveringsvilkår eller lignende vil bli betraktet som forbehold i den grad de avviker fra foreliggende konkurranseregler og kontraktsbestemmelser. Slike forbehold kan medføre at tilbudet avvises.

Forbehold om regulering av kontraktssum på annen måte enn angitt for den aktuelle kontrakt i Statsbyggs generelle og spesielle kontraktsbestemmelser for totalentrepriser (Totalentrepriseboka), jf. vedlegg, herunder valutaforbehold, vil ikke aksepteres.

5.2 Forbehold om forskudd

Forbehold om forskudd vil ikke aksepteres.

5.3 Alternative tilbud

Det er adgang til å gi tilbud på alternative løsninger i tillegg til de løsninger som fremgår av konkurransegrunnlaget.

Følgende minstekrav oppstilles til det alternative tilbudet:

- Løsningen skal tilfredsstille kravene i vedlagte dokument: Minstekrav til alternativ løsning
- Løsningen skal følge regelverk som er listet opp nedenfor:
 - o TEK 10
 - o NS-EN 15004
 - o FEL
 - o NEK 400:2018
 - o Notat høyspenningslab HVL pr4_5_2018 (vedlagt funksjonsbeskrivelsen)
 - o Maskindirektivet MD - 2006/42/EF
 - o NEK EN 60204-1:2018
 - o NEK 439
 - o DSB: Elsikkerhet nr. 78
 - o NS 3960: 2013
 - o NEK 700: 2016

Et hvert alternativt tilbud skal være beskrevet og prissatt i tilbudsbrevet med opplysning om tilbyderens vurdering av tilbudets konsekvenser for Statsbygg i forhold til de øvrige entreprenørers arbeid, behov for omprosjektering, innvirkning på fremdriften, drift og vedlikehold og lignende.

Alternative tilbud vil bare bli antatt dersom Statsbygg etter en samlet vurdering finner tilbudet gunstigst / gunstigere enn beskrevet løsning.

5.4 Tilbud på deler av oppdraget

Det er ikke adgang til å gi tilbud på deler av oppdraget.

6 Krav til tilbudet

6.1 Elektronisk tilbudsavgivelse

Tilbudet skal i sin helhet leveres elektronisk via Mercellportalen; www.mercell.com. Det samme gjelder for endring av tilbudene.

Tilbud levert på annen måte, vil bli avvist.

Følgende filformater aksepteres. Filene skal være fri for virus og ikke kryptert:

- Tekstdokument: PDF/A, XML, TIFF eller Word
- Tabeller: Excel
- Bildefiler: JPEG eller TIFF

- Kart: TIFF
- Video: MPEG 2
- Lyd: MP3, PCM eller PCM-basert Wave

Infiserte og krypterte filer, samt filer i et annet format enn ovenfor angitt, vil bli avvist i Mercellportalen/Statsbyggs datasystem, og tilbudet evaluert som om slike filer ikke var levert.

6.2 Vedståelsesfrist

Tilbudet er bindende i 4 måneder, regnet f.o.m. tilbudsfristens utløp.

6.3 Tilbudets språk

Tilbudet og alle tilhørende dokumenter skal avgis på norsk.

6.4 Hva skal leveres – hvilken filstruktur skal benyttes?

- 1-1 **Tilbudsbrev**, med angivelse av tilbudssum og eventuelle avvik/forbehold fra konkurransegrunnlaget. Tilbudsbrevet skal være undertegnet.
- 2-1 **Tilbudsskjema** i utfylt og signert stand (vedlegg)
- 3-1 **Statsbyggs egenerklæringsskjema vedrørende kvalifikasjonskrav og avvisningsgrunner**, jf pkt 4.2-4.3 (vedlegg)
- 4 Den etterspurte dokumentasjonen i tabellen for tildelingskriterier, jf pkt 4.4
- 4-1 **Beskrivelse av hvordan arbeidene er tenkt utført** inkl. bemannings- og fremdriftsplan.
- 4-2 **Alternativ løsning**: (Gjelder kun dersom alternativ løsning leveres)
 - *beskrivelse av alternativ løsning*
 - *redegjørelse for hvordan løsningen tilfredsstiller minstekravene*
 - *redegjørelse for hvordan løsningen avviker fra Statsbyggs løsning*
- 5-1 **Innholdsfortegnelse**

For å lette arkivering og gjenfinning av dokumentasjon, bes tilbyderne om å følge ovennevnte nummerering ved disponering av sitt tilbud og navngi filene som vist ovenfor i fet skrift, med nummeret først, og uten bruk av undermapper.

Tilbud som ikke inneholder alle opplysninger og dokumenter som er etterspurt, eller som ikke oppfyller kravene til utforming av tilbudet som Statsbygg har fastsatt, vil kunne bli avvist.

6.5 Innleveringssted og tilbudsfrist

Tilbudet skal leveres elektronisk via Mercellportalen; www.mercell.com.

Fristen for innlevering av tilbud er 4. november (dato) kl. 12:00

For sent innkomne tilbud vil bli avvist. (Merk at systemet heller ikke tillater å levere tilbud elektronisk via Mercellportalen etter tilbudsfristens utløp.)

6.6 Om Mercellportalen

For å kunne levere tilbud via Mercellportalen, må man ha en bruker, og logge inn med denne.

Det anbefales at tilbudet leveres i god tid, minimum 1 time, før fristens utløp. Leverte tilbud kan endres helt frem til tilbudsfristens utløp. Det sist leverte tilbudet regnes som det endelige tilbudet.

Tilbudet krever elektronisk signatur ved levering. Elektronisk signatur kan skaffes fra ulike leverandører, f. eks www.commfides.com, www.buypass.no eller www.bankid.no.

NB! Vi gjør oppmerksom på at det kan ta noen dager å få levert elektronisk signatur, slik at denne prosessen bør settes i gang så snart som mulig.

Statsbygg anbefaler at man tester ut signeringen med sertifikatet man har tilgjengelig snarest mulig (i god tid før tilbudsfristen). Testfunksjonaliteten ligger i påmeldings- /tilbudsinleveringsstegene.

Ved spørsmål om funksjonalitet i verktøyet eller hvis du har problemer med å få inngitt tilbud, ta kontakt med Merzell Support på tlf: 21 01 88 60 eller på e-post: support@merzell.com i god tid før tilbudsfristens utløp

7 Oppdragsgivers underskrift

Sted: Dato: 09.10.2019

For Statsbygg: Per Ivar Gjørvad
prosjekteier

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

8 Vedlegg

Alminnelig del:

- Tilbudsskjema for totalentreprise
- Statsbyggs egenerklæringsskjema vedrørende kvalifikasjonskrav og avvisningsgrunner
- Utkast til avtaledokument for totalentreprise
- Statsbyggs generelle og spesielle kontraktsbestemmelser for totalentrepriser (Totalentrepriseboka basert på NS 8407), utgave rev. 01.10.2018

Beskrivende del:

- Funksjonsbeskrivelse for totalentreprisen
- Tegninger og vedlegg til funksjonsbeskrivelsen
- Beskrivelse av minstekrav ved alternative løsninger

Supplerende dokumenter:

- 07-02-M10 Spesielle krav
- Statsbyggs SHA-plan for prosjektet datert 27.09.19
- Miljøoppfølgingsplan MOP
- Brannsikkerhetsstrategi
- PA0802 Tverrfaglig merkesystem
- Tillatelse til tiltak med ansvarsrett datert 24.06.19
- Riggplan

Tilbudsskjema

For det tilfelle at Statsbygg har unnlatt å velge ett av flere alternative formuleringer i punktene nedenfor, gjelder alternativ 1.

1 Tilbud

1.1 Tilbudssammendrag

De komplette arbeider, leveranser og ytelser som omfattes av konkurransegrunnlaget tilbys utført for:

1 Rigg og drift	NOK
2 Faradaysbur	NOK
3 VVS-installasjoner	NOK
4 Elkraft	NOK
5 Tele- og automatisering	NOK
6 Bygningsmessige hjelpearbeider inkl. ventilasjonshus på tak	NOK
7 Prosjektering	NOK
Sum eks mva	NOK
+ 25% mva	NOK
Tilbudssum inkl mva	NOK

1.2 Navn på saksbehandlere

	Navn på saksbehandler
Prosjektleder	
Byggeleder	
Anleggsleder/Bas	

(CV skal vedlegges for samtlige saksbehandlere.)

1.3 Tilbudsevaluering

I tillegg til tilbudssummen vil de øvrige opplysningene i tilbudsskjemaet inngå i vurderingen av hva som er det økonomisk mest fordelaktige tilbudet.

2 Regulering av kontraktssummen

Kontraktssummen reguleres etter indeks, jf. pkt 2.1, med mindre byggherren velger å benytte en eventuell opsjon på fastpristillegg, jf. pkt 2.2.

2.1 Regulering etter indeks

Kontraktssummen reguleres etter reglene i NS 8407 pkt 26.2.

Ved reguleringen benyttes [Statistisk sentralbyrås byggekostnadsindeks for boligblokk, 2000 = 100¹](#) (boligblokk i alt)(hele bygget)

2.2 Opsjon på fastpristillegg

Tilbyderen skal gi Statsbygg opsjon på fastpristillegg. Dette innebærer at tilbyderen påtar seg risikoen for svingninger i lønninger, priser, sosiale utgifter m.v. fra tilbudsdato til avtalt overtakelse for en fast pris. Ved eventuell innløsning av opsjonen skal fastpristillegget inngå som en del av kontraktssummen og fordeles over avdragsnotaene iht faktureringsplan.

Fastpristillegg eks mva

NOK

Fastpristillegget er basert på en tilbudssum som angitt i pkt 1 over.. Dersom tilleggs-, endrings- eller avbestillingsarbeider utført etter *kontraktens priser* (til forskjell fra dagens priser) medfører et netto tillegg eller fradrag til denne kontraktssummen, skal fastpristillegget økes eller reduseres forholdsmessig.

Fastpristillegget er også basert på en overtagelsesdato som angitt i kontraktsdokumentene. Dersom det innvilges fristforlengelse på grunn av byggherrens forhold, skal fastpristillegget økes forholdsmessig.

Dersom posten for fastpris ovenfor ikke fylles ut, vil Statsbygg i tilbudsevalueringen anslå et tillegg til tilbudssummen som tilsvarer antatt lønns- og prisregulering. (Dette for at tilbud uten fastpristillegg skal

kunne sammenlignes i evalueringen med tilbud med oppgitt fastpristillegg.) Som grunnlag for beregningen av dette tillegget, vil Statsbygg legge til grunn den aktuelle tilbudssummen med tilbudets prisnivådato, påbegynt oppdrag 20.01.19 og forventet overtakelse totalentreprise 31.03.19. Det vil bli benyttet et utbetalingstygndepunkt som legges 65 % fra forventet påbegynnelse av oppdraget, og en antatt årlig gjennomsnittlig prisstigning på 3% p.a.

Beregningen gjøres etter NS 3405 Bestemmelser om regulering av kontraktssum for bygg og anlegg på grunn av endringer i lønninger, priser og sosiale utgifter mv., 1. utgave oktober 1984 – totalindeksmetoden – med én kalendermåned som avregningsperiode.

NB! Ved prisvurderingen av de tilbud som har oppgitt fastpristillegg, vil Statsbygg i evalueringen legge til grunn det alternativet (enten antatt regulering eller tilbudt fastpris) som gir lavest pris for det aktuelle tilbudet.

3 Opsjoner m.v.

3.1 Alternativ utførelse

Det kan gis pris på alternativ utførelse, dersom tilbyder ser at annen løsning gir et bedre resultat eller lavere kostnader enn beskrevet løsning. Alternativ utførelse vil i tillegg til priskonsekvensen bli evaluert på følgende måte:

1. Evaluering mot minstekravene som står oppstilt i tilbudsinvitasjonens kapittel 5.3 og vedlegget «Minstekrav til alternativ løsning».
2. Evaluering mot Statsbyggs løsning og eventuelle fordeler og ulemper mot den beskrevne løsningen.

I beskrivelsen av alternativ løsning forventes en spesifikasjon av hvilke kapitler og enkeltposter som vil bli dyrere eller billigere en Statsbyggs løsning.

I tilbudsskjemaet skal kun oppgis den totale priskonsekvensen med alternativ utførelse eks. mva.

NB! Denne posten skal være et negativt tall dersom alternativ løsning er billigere enn Statsbyggs løsning.

Alternativ utførelse eks. mva.	NOK
--------------------------------	-----

Opsjonsprisene skal være komplette priser, inklusive rigg- og driftskostnader som opsjonen medfører.

3.2 Andre opsjoner

Det skal gis pris på serviceavtale på teknisk utstyr i reklamasjonsperioden (5 år etter overtakelse)

Serviceavtale eks. mva.	Pr. år NOK	For 5 år NOK
-------------------------	------------	--------------

4 Regningsarbeider (NS 8407 pkt 30)

4.1 Lønn for egne ansatte

Fyll inn timesats eks mva, men inkludert alle påslag, herunder indirekte kostnader, reise, diett, risiko og fortjeneste, dog ikke kostnader relatert til etablering, drift og avvikling av bygge- eller anleggsplass, jf. Totalentrepriseboka punkt 14.2.

Prosjekterende

a)	Utførende arkitekt/ingeniør	pr time NOK
b)	Assistentingeniør/-arkitekt	pr time NOK
c)	Tegner/DAK-operatør	pr time NOK
d)	Firmatimesats*	pr time NOK

*Firmatimesats er en timesats som Statsbygg og Statsbyggs kontraktspart kan enes om å bruke for et bestemt tilleggsarbeid/endringsarbeid/ timehonoreert arbeid, med den følge at kontraktsparten ikke trenger dokumentere hvilken stillingskategori som har utført arbeidet.

Utførende bygg

a)	Faglært arbeidstaker, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
b)	Ufaglært arbeidstaker med mer enn 1 års erfaring, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
c)	Ufaglært arbeidstaker med mindre enn 1 års erfaring/Hjelparbeider og	pr time NOK
d)	Lærling	pr time NOK

Utførende VVS

a)	Faglært arbeidstaker, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
b)	Ufaglært arbeidstaker med mer enn 1 års erfaring, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
c)	Ufaglært arbeidstaker med mindre enn 1 års erfaring/Hjelparbeider og	pr time NOK
d)	Lærling	pr time NOK

Utførende Elektro

a)	Faglært arbeidstaker, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
b)	Ufaglært arbeidstaker med mer enn 1 års erfaring, se forskrift 27.11.14 nr.1482 § 2 andre ledd	pr time NOK
c)	Ufaglært arbeidstaker med mindre enn 1 års erfaring/Hjelparbeider og	pr time NOK
d)	Lærling	pr time NOK

4.2 Materialer

Tilbyderen oppgir en påslagsprosent hvor alle tillegg til netto inntakskost på materialer er inkludert, dog ikke kapitalkostnader, rigging, drift og nedrigging tilknyttet det aktuelle kontraktarbeid, jf. Totalentrepriseboka punkt 14.2. Entreprenøren kan fakturere netto inntakskost tillagt angitt påslagsprosent pluss mva.

Påslagsprosent =

4.3 Underentreprenører

Pkt 4.1 og 4.2 over gjelder tilsvarende ved bruk av underentreprenører.

4.4 Innleid personell og innleid maskin med tilhørende arbeidskraft

Tilbyderen oppgir en påslagsprosent hvor alle tillegg til faktura for innleie er inkludert. Totalentreprenøren kan fakturere fakturabeløp fratrukket mva, tillagt angitt påslagsprosent pluss mva.

Påslagsprosent =

Det samlede vederlag for slikt regningsarbeid medtas ikke i formelen for **Regulering i uendret byggetid**, jf. Totalentrepriseboka punkt 14.2.

4.5 Enhetspriser

Ikke aktuelt.

4.6 Tilbudsevaluering

Ved tilbudsevalueringen vil følgende summer bli lagt til tilbudssummen i punkt 1:

	Tilbud	Multipliseres med (timer og beløp er anslag)
4.1 Lønn egne ansatte	Timesats	Timer: 50
4.2 Materialer	Påslagsprosent	Netto inntakskost på materialer: 200 000,-

4.3 Underentreprenører		Inngår i pkt 4.1 og 4.2 over.
4.4 Underleverandører prosjektering	Påslagsprosent	Netto fakturabeløp: 200 000,-
4.5 Innleie	Påslagsprosent	Netto fakturabeløp: 200 000,-

Disse summer vil dog ikke inngå i kontraktssummen.

5 Påslagsprosjenter for tiltransport og administrasjon

Tilbyderen skal oppgi det vederlaget han vil kreve for å få tiltransportert ansvaret for/administrere de øvrige sideentreprenørene, jf. NS 8407 pkt 12.1, 12.2 og 12.4 og Totalentrepriseboka punkt 7, 24 og 25. Dersom nedennevnte ikke er utfylt skal påslaget for tiltransporten være 5%. Tilsvarende skal påslaget for byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll være 2%.

Vederlag for tiltransport prosent
Vederlag for administrasjon prosent

Ved tilbudsevalueringen vil det bli lagt til grunn 2 entrepriser for tiltransport med samlet kontraktssum NOK 300 000,- eks mva. Det vil videre blir lagt til grunn 2 entrepriser for administrasjon med samlet kontraktssum NOK 300 000,- eks mva. De to beløp vil bli benyttet til å regne ut et vederlag for tiltransport og administrasjon som vil bli lagt til tilbudssum under punkt 1. Disse summer vil dog ikke inngå i kontraktssummen, med mindre tiltransport finner sted før kontraktsinngåelse eller det før kontraktsinngåelse blir avklart at totalentreprenøren skal utføre administrasjon av sideentreprenører.

6 Forbehold og avvik

(Kryss av)

- Det tas ingen forbehold/avvik.
- Det tas.....forbehold/avvik som er nærmere listet opp i tilbudsbrevet.

Se nærmere i tilbudsinvitasjonen om forbehold.

7 Vedlegg til tilbudsskjema

(Kryss av)

- Har levert all dokumentasjon som fremgår av kapittelet; **Hva skal leveres?** i tilbudsinvitasjonen

8 Andre opplysninger

.....

.....

.....

.....

9 Tilbyders underskrift

Firma: _____

Kontaktperson: _____

Adresse: _____

Telefon: _____

E-post: _____

Sted

Dato20.....

Tilbyders underskrift

Statsbyggs egenerklærings skjema vedrørende kvalifikasjonskrav og avvisningsgrunner

Leverandøren skal levere dette egenerklærings skjemaet sammen med forespørselen om å delta i konkurransen eller tilbudet, som et foreløpig dokumentasjonsbevis for at han oppfyller kvalifikasjonskravene i konkurransen, og at det ikke foreligger grunner til avvisning. Før tildeling av kontrakt kan Statsbygg kreve at valgte leverandør leverer oppdaterte dokumentasjonsbevis, med mindre Statsbygg finner at egenerklæringen er tilstrekkelig som et endelig dokumentasjonsbevis.

*Dersom leverandøren støtter seg på en annen leverandør for å bli kvalifisert, må også denne fylle ut egenerklæring som foreløpig dokumentasjonsbevis for at han oppfyller det aktuelle kvalifikasjonskravet i konkurransen, og at det ikke foreligger grunner til avvisning.

Navn på firma	
Organisasjonsnummer	
Signatur fra vedkommende med fullmakt til å signere for firma	
Dato	

Vi bekrefter med dette egenerklærings skjemaet følgende:

Vi oppfyller kvalifikasjonskravene i tilbudsinvitasjonens punkt 4.2 som omhandler følgende, og kan dokumentere dette slik det fremgår av nevnte punkt (Fylles ikke ut i begrensede konkurranser.):	Ja/Nei
Organisatorisk og juridisk stilling	
Økonomisk og finansiell kapasitet	
Tekniske og faglige kvalifikasjoner	

Vi bekrefter at vi kan levere en felles attest for skatt (skatt, forskuddstrekk, påleggstrekk, arbeidsgiveravgift) og merverdiavgift (Skatteattest) som ikke er eldre enn 6 mnd,	
--	--

Vi støtter oss også på andre leverandører for å bli kvalifisert*	
Kvalifikasjonskrav:	Leverandør:

Oppdragsgiver plikter/har rett til å avvise en leverandør som er omfattet av avvisningsgrunnene i FOA § 9 -5. For å avklare om leverandøren skal/kan avvises må spørsmålene nedenfor besvares. Merk reglene om identifikasjon i § 24-3, hvor det blant annet fremgår at feil eller overtredelsen begått av person i leverandørens administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan sidestilles med feil eller overtredelser begått av selskapet.

Eventuelle avvisningsgrunner	Besvarelse ja/nei (dersom ja – utdyp i eget vedlegg)
Foreligger det inhabilitet som oppdragsgiveren ikke kan avhjelpe med mindre inngripende tiltak, jf. § 9-5 (1) b?	
Er leverandøren rettskraftig dømt eller har vedtatt et forelegg for følgende straffbare forhold (gjelder ikke dersom det er gått mer enn 5 år fra rettskraftig dom eller vedtakelse av forelegg), jf. § 9-5 (2)? <ul style="list-style-type: none"> ○ deltakelse i en kriminell organisasjon ○ korrupsjon ○ bedrageri ○ terrorhandlinger eller straffbare handlinger med forbindelse til terroraktivitet ○ hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme ○ barnearbeid og andre former for menneskehandel 	
Har leverandøren unnlatt å oppfylle sine forpliktelser til å betale skatter, avgifter og trygdeavgifter i Norge jf. § 9-5 (3) a?	
Har leverandøren begått alvorlige eller gjentatte brudd på bestemmelser om miljø, arbeidsforhold og sosiale forhold som følger av nasjonale regler, EØS-regler, tariffavtaler eller internasjonale avtaler, jf. § 9-5 (3) b og se § 24-2 (3) c?	
Har leverandøren i denne eller andre konkurranser (inntil 3 år tilbake i tid) inngått avtaler med hensikt å vri konkurransen, jf. § 9-5 (3) b og se § 24-2 (3) e?	

Har leverandøren (inntil 3 år tilbake i tid) begått et vesentlig kontraktsbrudd i forbindelse med oppfyllelsen av en kontrakt med en oppdragsgiver som er omfattet av anskaffelsesloven. Dette forutsetter at bruddet har ført til heving av kontrakten, erstatning eller lignende sanksjoner, jf. § 9-5 (3) b og se § 24-2 (3) f?	
Har leverandøren (inntil 3 år tilbake i tid) begått alvorlige feil som medfører tvil om hans yrkesmessige integritet, jf. § 9-5 (3) b og se § 24-2 (3) i?	

AVTALE

K401

mellom

STATSBYGG

som byggherre

og

(fyll inn navn på totalentreprenør (firma))

organisasjonsnr:

som entreprenør

for

K401 Totalentreprise

1170002 HVL Kronstad, Høyspentlab.

AVTALEDOKUMENT

Dette avtaledokument brukes av Statsbygg som avtaleformular ved inngåelse av avtale der NS 8407 *Alminnelige kontraktsbestemmelser for totalentrepriser* i kombinasjon med Statsbyggs Totalentreprisebok benyttes.

Mellom Statsbygg som byggherre

Organisasjonsnr.: 971 278 374

Postadresse: Postboks 232 Sentrum, 0103 Oslo

Kontoradresse: Biskop Gunnerus' gate 6

Telefonnr.: 22 95 40 00

og som entreprenør

Organisasjonsnr.:

Postadresse:

Telefonnr.:

er det inngått følgende avtale:

I. KONTRAKTSDOKUMENTENE (NS 8407 PKT 2.1)

Følgende dokumenter inngår i denne avtalen:

1. Dette avtaledokumentet
2. Referater og skriftlig materiale fra oppklarende drøftelser *eller forhandlinger (rød tekst strykes dersom det har vært avholdt anbudskonkurranse)* avholdt etter at tilbud ble inngitt og som er godkjent av begge parter, herunder dokumenter inntatt i vedlegg... til dette avtaledokument og opplistet nedenfor;

(fyll inn dato og referansenummer).....
3. Totalentreprenørens tilbud, datert og inntatt som vedlegg ... til dette avtaledokument
4. Konkurransesgrunnlaget, herunder Statsbyggs Totalentreprisebok inntatt som vedlegg ... til dette avtaledokument *(her bør i tillegg til innbydelsesbrevet med vedlegg (alle PAer som er relevante for kontrakten og YT må legges ved), eventuelle referater eller skriftlig materiale fra befaringer eller konferanser avholdt før tilbudet ble inngitt, rettelsler, suppleringer og endringer av konkurransesgrunnlaget og svar på forespørsler fra tilbyderne, jf. anskaffelsesforskriften §§ 8-*

4 (4) og 14-2, og kunngjøringen vedlegges) (Dersom det har vært avholdt en begrenset konkurranse, bør innlevert materiale i kvalifisering inntas som nytt pkt 5 nedenfor og Statsbyggs kvalifiseringsgrunnlag som nytt pkt 6. Eksisterende pkt 5 og 6 blir nye pkt 7 og 8.)

5. NS 8407

6. *(Eventuelle andre dokumenter.....)*

II. KONTRAKTSSUM (NS 8407 PKT 1.6)

Kontraktarbeidet skal utføres for:

Tilbudssum

kr

Eventuelle korreksjoner:

.....

kr

.....

kr

.....

kr

Eventuelle opsjoner som er gjort gjeldende,
herunder byggeplassadministrasjon/tiltransport av entreprenør(er):

.....

kr

.....

kr

.....

kr

Sum eksklusive merverdiavgift

kr

Merverdiavgift %*

kr

Kontraktssum

kr

(Opsjoner som ennå ikke er gjort gjeldende tas ikke inn her.)

*(*Husk å legge ved [Commercial Invoice](#) dersom kontraktspart er utenlandsk (Totalentrepriseboka pkt 13.2) – Se ellers lenke til [Statsbyggs temaside for MVA](#), spesielt ved inngåelse av kontrakt som gjelder Svalbard eller ambassade i utlandet, eller kontrakt med utenlandsk totalentreprenør.)*

III. PARTENES REPRESENTANTER OG ADRESSER (NS 8407 PKT 5 OG 9)

Statsbyggs representant (prosjektleder) er:

.....

Avtalt adresse for varsler og krav til Statsbygg:

Statsbygg ved prosjektleder

Postadresse: Postboks 232 Sentrum, 0103 Oslo

Kontoradresse: Biskop Gunnerus' gt. 6

Telefon: 22 95 40 00

E-post: Postmottak@statsbygg.no med kopi til prosjektleder smog@statsbygg.no

All post skal merkes med 1170002 HVL Kronstad, Høyspentlab. K401 Totalentreprise

Alle fakturaer og kreditnotaer skal sendes elektronisk til Statsbyggs fakturamottak, se <http://www.statsbygg.no/Om-Statsbygg/Faktura/> for mer informasjon.

Totalentreprenørens representant er:

.....

Avtalt adresse for varsler og krav til totalentreprenør:

Adresse:

Telefon:

E-post:

(E-post adresse for varsler/krav bør være en postmottaksadresse eller en prosjektadresse siden prosjektleder kan bli syk...)

IV. DAGMULKTSBELAGTE FRISTER (NS 8407 PKT 21 OG 40, TOTAL-ENTREPRISEBOKA PKT 16)

Utarbeidelse av fremdriftsplan, jf. NS 8407 pkt 21.2:

Igangsetting på byggeplass:

Overlevering utkast til FDV-dokumentasjon

Overlevering av komplett FDV-dokumentasjon:

Ferdigstillelse/Oppstart prøvedrift:

Sluttfrist:

Andre dagmulktsbelagte frister:

(Oppramsingen av dagmulktsbelagte frister her må være uttømmende. For delfrister bør dagmulktsbeløpets størrelse angis som et kronebeløp, ikke ved en henvisning til NS 8407 pkt. 40.3 b, da denne bestemmelsen er uklar. Delfristene med angitt dagmulktt i kroner, bør legges inn i dette punkt IV ovenfor allerede ved utsendelse av avtaledokumentet sammen med konkurransegrunnlaget.)

.....

For øvrig gjelder de tidsfristene som er oppført i de øvrige kontraktsdokumentene.

V. DAGMULKT-/MULKTSBELAGTE PLIKTER/BOT (TOTALENTREPRISE BOKA PKT 10 OG 36)

Isolerglassruter	Totalentrepriseboka pkt 10.7
Miljøskadelige stoffer og kjemikalier	Totalentrepriseboka pkt 10.7
Rapportering avfallshåndtering (hovedentreprenør)	Totalentrepriseboka pkt 10.7
Avfallshåndtering	Totalentrepriseboka pkt 10.8
Bytte av nøkkelpersonell	Totalentrepriseboka pkt 10.10
Lærlingeklausul	Totalentrepriseboka pkt 36.2

VI. UNDERSKRIFT

(Avtaler hvis konkurranser er kunngjort, skal som hovedregel signeres elektronisk i Mercellportalen. Stryk i slike tilfeller alternativ 2 - all orange tekst. Skal avtalen signeres analogt, stryk alternativ 1. Statsbygg bør i sistnevnte tilfeller skrive under avtalen SIST!)

ALT 1:

Avtalen vil bli signert digitalt. Signatur vil fremkomme av en egen signaturfil opprettet i Mercellportalen.

ALT 2:

Dette avtaledokument med vedlegg er utferdiget i to eksemplarer hvorav partene beholder hvert sitt.

..... den 20

..... den 20

Statsbygg sign

(Totalentreprenør) sign

Husk:

Sjekk beløpsgrense i fullmakt til den i Statsbygg som undertegner, se [Økonomiske fullmakter i Statsbygg kap 5](#).

Dersom kontrakten inngås med utenlandsk leverandør og oppdraget skal utføres i Norge, pålegger det Statsbygg å rapportere oppdraget inn til Sentralskattekontoret for utenlandssaker. Rapportering skal skje på skjema RF-1199 senest 14 dager etter at arbeidet er påbegynt. For ytterligere informasjon se temaside [RF1199/Innmelding av utenlandske leverandører til Oppgaveregisteret](#).

TOTALENTREPRISEBOKA

STATSBYGG GENERELLE OG SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER FOR TOTALENTREPRISER

Innhold

DEL I 4

GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER.....	4
1 Definisjoner – Byggherre (NS 8407 pkt 1.1)	4
2 Møter.....	4
2.1 Byggherremøter (NS 8407 pkt 4.2)	4
2.2 Møter med kontraktsmedhjelpere (NS 8407 pkt 4.3).....	4
3 Partenes sikkerhetsstillelse (NS 8407 pkt 7).....	4
4 Totalentreprenørens forsikring (NS 8407 pkt 8).....	5
5 Partenes representanter (NS 8407 pkt 9)	5
6 Kontraktsmedhjelpere (NS 8407 pkt 10).....	5
6.1 Plikter	5
6.2 Sanksjoner.....	5
7 Tiltransport av entreprenører (NS 8407 pkt 12.1, 12.2 og 12.3).....	6
8 Kvalitetssikring (NS 8407 pkt 15)	6
9 Prosjektering (tillegg til NS 8407 pkt 16.1)	6
10 Forhold på byggeplassen (NS 8407 pkt 18).....	7
10.1 Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)	7
10.2 HMS-kort.....	7
10.3 Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker.....	7
10.4 Krav om faglærte håndverkere	7
10.5 Krav til lønns- og arbeidsvilkår – sosial dumping	8
10.6 Ytre miljø - Tropisk tømmer og fredet skog.....	9
10.7 Ytre miljø - Isolerglassruter, miljøskadelige stoffer og kjemikalier, avfallsregnskap.....	9
10.8 Ytre miljø - Mangelfull avfallshåndtering	9
10.9 Ytre miljø - Pliktig medlemskap i returordning for emballasje	10
10.10 Bytte av nøkkelpersonell (tillegg til NS 8407 pkt 18.3).....	10
11 Byggherrens rett til å føre kontroll (NS 8407 pkt 20.2).....	10
11.1 Innsynsrett	10
11.2 Pliktig medlemskap i StartBANK	10
11.3 Egenrapportering om seriøsitet	10
11.4 Byggherrens rett til å innhente opplysninger.....	11
12 Forskudd (tillegg til NS 8407 pkt 27)	11
13 Generelle betalingsbestemmelser (NS 8407 pkt 28)	11
13.1 Generelt	11
13.2 Utenlandske totalentreprenører, import og merverdiavgift mv.....	11
14 Endringer (NS 8407 pkt 31).....	11
14.1 Retten til å pålegge endringer (NS 8407 pkt 31.1).....	11
14.2 Særskilt varsel om økte utgifter til rigg og drift mv. (NS 8407 pkt 34.1.3)	11
14.2.1 Regulering i uendret byggetid.....	12
14.2.2 Regulering i forlenget byggetid.....	12
15 Uenighet om endringer mv. - Totalentreprenørens søksmål (NS 8407 pkt 35.2).....	12
16 Byggherrens rett til å nekte overtakelse (tillegg til NS 8407 pkt 37.3 tredje ledd)	13
17 Prøvedrift (NS 8407 pkt 38.2).....	13
17.1 Prøvedrift	13
17.2 Justering av prøvedriftsperiodens lengde	13
17.3 Overtakelse.....	14
18 Forsinkelse (NS 8407 pkt 40).....	14
18.1 Dagmulktbelagte frister (NS 8407 pkt 40.2)	14
18.2 Dagmulkens størrelse (NS 8407 pkt 40.3)	14
19 Oppsigelse (NS 8407 pkt 45)	14
20 Rettigheter til prosjektmateriale (NS 8407 pkt 47.2.2)	14
21 Misligholdt kontraktsforpliktelse - konsekvens for senere konkurranser (tillegg til NS 8407)....	14
22 Reklame og kontakt med media (tillegg til NS 8407 kap XI).....	14

22.1	Reklame.....	14
22.2	Kontakt med media.....	14
23	Tvister (NS 8407 pkt 50).....	15
23.1	Foreløpig oppmannsavgjørelse (NS 8407 pkt 50.3)	15
23.2	Tvisteløsning (NS 8407 pkt 50.4)	15
	DEL II.....	16
	SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER	16
24	Tiltransport av entreprenører (NS 8407 pkt 12.1, 12.2 og 12.3).....	16
25	Byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll (NS 8407 pkt 12.4).....	16
26	Tiltransport av prosjekterende (NS 8407 pkt 13)	16
27	Lover, forskrifter og andre offentlige vedtak/Offentlige vedtak (NS 8407 pkt 16.3).....	16
28	Etisk handel (tillegg til NS 8407 kap 18)	17
28.1	Forbud mot barnarbeid i strid med nasjonal og internasjonal lovgivning (ILOs kjernekonvensjoner 138 og 182)	17
28.2	Forbud mot tvangsarbeid (ILOs kjernekonvensjoner 29 og 105).....	17
28.3	Forbud mot diskriminering (ILOs kjernekonvensjoner 100 og 111).....	17
28.4	Forbud mot manglende respekt for fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILOs kjernekonvensjoner 87 og 98)	17
28.5	Totalentreprenøren plikter å påse at produksjon av ytelser regulert til denne kontrakten skjer i henhold til produksjonslands nasjonale lovgivning:	17
28.6	Oppfølging	18
29	Forhold på byggeplassen (tillegg til NS 8407 pkt 18)	18
30	Arbeidstid (NS 8407 pkt 18.8)	18
31	Avtalt plassering av risikoen for forhold ved grunnen (NS 8407 pkt 23).....	19
32	Avtalt risikoovergang – prosjektering (NS 8407 pkt 24.2).....	19
33	Faktureringsplan (NS 8407 pkt 27.2)	19
34	Prøvedriftsperiodens lengde (tillegg til NS 8407 pkt 38.2).....	19
35	Opsjoner (tillegg til NS 8407)	19
36	Lærlingeklausul (tillegg til NS 8407).....	20
36.1	Plikt til bruk av lærling.....	20
36.2	Sanksjoner.....	20
37	Ytterligere avvik fra NS 8407/Avvik fra generelle kontraktsbestemmelser	21
	Blankett 1A - NS 8407 Sikkerhetsstillelse.....	22
	Blankett 1B - NS 8407 Sikkerhetsstillelse.....	24
	Blankett 2 - NS 8407 Forsikringsattest tingsforsikring	27
	Blankett 3 - NS 8407 Forsikringsattest ansvarsforsikring	29
	Blankett 4 - NS 8407 Bankgaranti for kontraktsforskudd.....	31

Som generelle kontraktsbestemmelser gjelder NS 8407:2011 *Alminnelige kontrakts-bestemmelser for totalentrepriser* med de presiseringer og endringer som er angitt nedenfor. Endringer og presiseringer til NS 8407 er delt i to; de generelle kontraktsbestemmelser i del I som er identiske for alle kontrakter der Totalentrepriseboka benyttes, og de spesielle kontraktsbestemmelser i del II som kan variere fra kontrakt til kontrakt.

Innenfor hver del av Totalentrepriseboka er presiseringer og endringer til NS 8407 angitt i kronologisk rekkefølge med henvisninger til aktuell bestemmelse i standarden.

DEL I GENERELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

1 Definisjoner – Byggherre (NS 8407 pkt 1.1)

Statsbygg er byggherre. Byggherrens oppdragsgivere, leietakere og brukere regnes som tredjemenn i relasjon til denne kontrakt.

2 Møter

2.1 Byggherremøter (NS 8407 pkt 4.2)

Referat føres av byggherren eller den han utpeker.

2.2 Møter med kontraktsmedhjelpere (NS 8407 pkt 4.3)

Byggherren skal innkalles til prosjekterings- og underentreprenørmøter (herunder byggemøter, fremdriftsmøter, m.v.), og skal ha anledning til å delta på disse møtene. Totalentreprenøren skal føre referat fra møtene, og byggherrens representant skal ha kopi av møtereferatene.

Prosjekteringsmøter skal avholdes hver 14. dag.

I byggeperioden skal det avholdes underentreprenørmøter hver 14. dag. I tillegg skal det avholdes regelmessige framdrifts-/koordineringsmøter, samt nødvendige særmøter.

3 Partenes sikkerhetsstillelse (NS 8407 pkt 7)

Totalentreprenørens sikkerhetsstillelse i henhold til NS 8407 pkt 7, skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelse dokumenteres ved utfylling av vedlagte formular; Blankett 1A - NS 8407 Sikkerhetsstillelse, med mindre annet følger nedenfor.

Totalentreprenøren plikter ikke å stille sikkerhet i utførelsesperioden, dersom hele kontraktssummen skal betales etter overtakelse. Sikkerhetsstillelse kun for reklamasjonsperioden må dokumenteres senest 14 dager før kontraktssummen forfaller til betaling ved utfylling av vedlagte formular; Blankett 1B - NS 8407 Sikkerhetsstillelse.

Dersom kontraktssummen ikke overstiger NOK 250.000, plikter totalentreprenøren ikke å stille sikkerhet i utførelses- og reklamasjonsperioden.

4 Totalentreprenørens forsikring (NS 8407 pkt 8)

Tingsforsikringen skal gjelde inntil alle arbeider vedrørende hele bygget, anlegget og/eller prosjektet er overtatt av byggherren.

Totalentreprenørens forsikringer i henhold til NS 8407 pkt 8 skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelse dokumenteres ved utfylling av vedlagte formularer; Blankett 2 - NS 8407 Forsikringsattest tingsforsikring og Blankett 3 - NS 8407 Forsikringsattest ansvarsforsikring.

5 Partenes representanter (NS 8407 pkt 9)

Prosjektleder er byggherrens representant, jf. NS 8407 pkt 9.

Byggeleder skal ta seg av byggherrens forhold på byggeplass. Byggeleder har fullmakt til, ved bruk av rekvisisjon, å bestille arbeider utført for et beløp inntil NOK 100.000 eks. mva., med mindre det er særlig avtalt et annet beløp.

Byggeleder har fullmakt til å avvise krav om tillegg og fristforlengelse.

6 Kontraksmedhjelpere (NS 8407 pkt 10)

6.1 Plikter

Totalentreprenøren kan ikke ha flere enn to ledd underentreprenører i kjede under seg. Byggherren kan samtykke til flere ledd dersom det på grunn av uforutsette omstendigheter er nødvendig for å få gjennomført kontrakten.

Totalentreprenørens bruk av enkeltpersonforetak skal godkjennes skriftlig av byggherren. Byggherren kan bare nekte godkjenning der han har saklig grunn. Byggherren vil som hovedregel kreve at enkeltpersonforetak som skal godkjennes driver reell næringsvirksomhet, fører regnskap og sender inn mva-oppgaver 6 ganger per år.

Ved inngåelse av kontrakter om underentreprise, skal totalentreprenøren i henhold til forskrift om offentlig anskaffelser innhente skatteattest, jf. forskrift om offentlige anskaffelser. Kravet gjelder ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på NOK 500.000 eks. mva. Totalentreprenøren skal på forespørsel og uten ugrunnet opphold kunne fremlegge ovennevnte dokumentasjon.

Totalentreprenøren skal ikke engasjere underentreprenører for å utføre arbeid under denne kontrakten som er i en situasjon som nevnt i forskrift om offentlige anskaffelser § 24-4 (3).

Totalentreprenøren skal til enhver tid holde byggherren orientert om kontaktopplysninger til underleverandørene sine og hvem som har signaturrett for disse. Alle avtaler totalentreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

6.2 Sanksjoner

Brudd på ovennevnte plikter gir byggherren rett til å kreve at forholdet rettes opp, om nødvendig ved skifte av underleverandør, innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren. Det samme gjelder dersom opplysningene i skatteattesten viser at underleverandøren ikke har oppfylt sine forpliktelser overfor skattemyndighetene. Omkostningene som følge av hevning av underentreprenørens avtale, skal bæres av totalentreprenøren.

Ved mislighold av ovennevnte plikter eller NS 8407 pkt 10, kan byggherren nekte den aktuelle underentreprenøren og dennes ansatte tilgang til byggeplassen.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving.

Alle avtaler totalentreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

7 Tiltransport av entreprenører (NS 8407 pkt 12.1, 12.2 og 12.3)

Ved tiltransport av sideentreprenør plikter totalentreprenøren å stille sikkerhet iht NS 8407 pkt 7.1, 7.3, 35.1 og 42.3.

8 Kvalitetssikring (NS 8407 pkt 15)

Totalentreprenøren skal ha og følge et styringssystem som oppfyller kravene i følgende kapitler i NS-EN-ISO 9001:2015, kapitlene

4.4. Ledelsessystemet for kvalitet og systemets prosesser

5.1. Lederskap og forpliktelse

7 Støtte

9.1. Overvåking, måling, analyse, evaluering

9.2. Interne revisjoner.

Styringssystemet skal også oppfylle kravene i NS-EN-ISO 14001:2015 kapittel 4 Krav til miljøstyringssystem, eller tilsvarende krav i andre relevante miljøstandarder.

Totalentreprenøren skal også utarbeide en kvalitetsplan, i henhold til instruks fra byggherren, som oppfyller kravene i NS-EN-ISO 10005:2005. Hvis ikke annet er avtalt, skal kvalitetsplanen foreligge senest 30 dager etter kontraktsinngåelse.

Totalentreprenøren skal kunne dokumentere at han utfører revisjoner av sitt arbeid opp mot kravene i styringssystemet og kvalitetsplanen. Hvis ikke annet avtales, skal revisjoner skje minimum en gang per år. Byggherren skal kunne delta på systemrevisjoner.

9 Prosjektering (tillegg til NS 8407 pkt 16.1)

Modellbasert prosjektering (BIM) og papirløs byggeplass

Totalentreprenøren skal som en del av leveransen til byggherren utarbeide bygningsinformasjonsmodeller (BIM).

Totalentreprenørens prosjektering skal utføres i samsvar med Statsbyggs kravspesifikasjon for totalentrepriser, prosjektets BIM-strategi og Statsbyggs BIM-manual. Prosjektering som ikke er i samsvar med ovennevnte krav, er å anse som mangelfull og gir byggherren grunnlag for å gjøre sanksjoner gjeldende i hht kontraktens bestemmelser.

Totalentreprenøren skal basere all sin planlegging og produksjon på bruk av modeller og tegninger i digital form. Papirtegninger skal ikke forekomme på byggeplassen.

10 Forhold på byggeplassen (NS 8407 pkt 18)

10.1 Internkontroll. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Totalentreprenøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter, byggherrens SHA-plan og byggherrens eller koordinators anvisninger.

Totalentreprenøren plikter å ha et internkontrollsystem iht. forskrift om systematisk helse- miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter.

Relevante deler av byggherrens SHA-plan skal innarbeides i, og følges opp gjennom totalentreprenørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk. Totalentreprenøren skal sørge for at arbeidstakerne han og eventuelle underleverandører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko, se for øvrig krav i SHA-planen.

Ved brudd på ovennevnte plikter har byggherren rett til å stanse arbeidene i den utstrekning byggherren anser det nødvendig.

Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving. Der slikt mislighold består i stadige brudd på pliktene, kan byggherren heve selv om totalentreprenøren retter forholdene. Byggherren kan på samme måte kreve at totalentreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

10.2 HMS-kort

Alle arbeidstakere skal, lett synlig, bære gyldig HMS-kort utstedt av Arbeidstilsynet. Ordrebekreftelse, søknadsskjema ol aksepteres ikke som HMS-kort.

Arbeidstakere som ikke har slikt HMS-kort, vil bli bortvist fra byggeplassen.

10.3 Rapporteringsplikt til Sentralskattekontoret for utenlandssaker

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapporteres til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til skatteforvaltningsloven § 7-6.

Entreprenør er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele kontraktskjeden. Totalentreprenøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra Altinn.

Eventuelt ansvar for skatter eller avgifter, gebyrer eller tvangsmulkt ilagt byggherren som følge av at totalentreprenøren ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punktet, er totalentreprenørens ansvar og skal betales av ham.

10.4 Krav om faglærte håndverkere

Minimum 40% av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, samt anleggsgartnerfaget) skal utføres av arbeidere med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal

fagopplæringslovgivning. I enkeltpersonforetak uten ansatte, gjelder kravet om slik fagopplæring for eier.

Totalentreprenøren skal redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden.

Byggherren kan stanse arbeidet dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

10.5 Krav til lønns- og arbeidsvilkår – sosial dumping

Totalentreprenøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Totalentreprenøren plikter på forespørsel å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere, arbeidstakere hos eventuelle underleverandører og innleide. Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønsslipp, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder.

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører og innleide skal utbetales til konto i bank.

Dersom totalentreprenøren og hans kontraktsmedhjelpere ønsker å gjennomsnittsberegne arbeidstiden iht arbeidsmiljøloven § 10-5 for arbeidstakere som utfører kontraktsarbeid, kan totalentreprenøren søke byggherren om dette. Samtykke vil kun bli gitt dersom arbeidsgiver dekker reisekostnader og sørger for kost og losji iht forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge av 23.09.16 nr.1241 § 6.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår skal totalentreprenøren rette forholdet. Der bruddet har skjedd hos en underleverandør, herunder bemanningsselskaper, er rettingsplikten begrenset til krav som er fremmet skriftlig innen tre måneder etter lønnens forfallsdato, både for krav som følger av allmenngjort tariffavtale og landsomfattende tariffavtale. De vilkår og begrensninger som følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. av 4. juni 1993 § 13, skal gjelde i begge disse tilfellene.

Byggherren har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger innsparingen for arbeidsgiveren. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert.

Vesentlig mislighold av lønns- og arbeidsvilkår hos totalentreprenøren kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving, selv om totalentreprenøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet, herunder bemanningsselskaper, kan byggherren på samme måte kreve at totalentreprenøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for byggherren.

Alle avtaler totalentreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

10.6 Ytre miljø - Tropisk tømmer og fredet skog

Som følge av at byggherren ikke skal ha regnskogmateriale eller materiale fra fredet skog i sine bygg eller på sine byggeplasser, og som følge av manglende pålitelige sertifiseringsordninger for trevirke, skal totalentreprenøren planlegge og utføre kontraktarbeidet slik at tropisk trevirke ikke blir benyttet eller forefinnes på byggeplass.

Totalentreprenøren kan søke byggherren om unntak fra dette. Vedlagt søknaden skal følge dokumentasjon fra pålitelig, uavhengig tredjepart om opprinnelsesland og tresort, samt forsikring om at trevirket ikke kommer fra regnskog eller fredet skog. Byggherren avgjør etter eget skjønn om unntak skal gis, og gjør særskilt oppmerksom på at unntak ikke kan påregnes.

Aksept av totalentreprenørens tilbud anses ikke som et meddelt unntak etter denne bestemmelse.

Dersom det på tross av bestemmelsene ovenfor, i kontraktsarbeidet eller på byggeplass, finnes eller kan finnes trevirke fra regnskog, fredet skog eller tropisk trevirke som ikke er godkjent av byggherren, er dette å anse som en mangel som kan kreves rettet for totalentreprenørens regning, uavhengig av kostnadene ved slik retting. Byggherren kan i tillegg kreve dekket sitt tap som følge av mangelen. For øvrig gjelder kontraktens misligholdssanksjoner.

10.7 Ytre miljø - Isolerglassruter, miljøskadelige stoffer og kjemikalier, avfallsregnskap

Byggherren kan kreve dagmulkt av totalentreprenøren dersom han misligholder sine plikter mht

- a) å sikre at leverandører av isolerglassruter til byggeprosjektet deltar i et retursystem for kasserte PCB-holdige isolerglassruter, jf. avfallsforskriften av 01.06.04 nr. 930 kapittel 14
- b) miljøskadelige stoffer og kjemikalier, jf. krav i Miljøoppfølgingsplanen (MOP).

Dersom totalentreprenøren er hovedentreprenør kan byggherren i tillegg kreve dagmulkt dersom han misligholder sine plikter mht

- c) levering av avfallsrapporter, jf. MOP og Statsbyggs mal for avfallsrapportering..

For punkt a) til c) ovenfor vil dagmulkt først være aktuelt dersom forholdet ikke er rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Mulken løper fra fristens utløp til forholdets opphør. Mulken per hverdag skal utgjøre én promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn NOK 1.500. Mulken skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

Unnlattelse av å rette forholdet innen fristens utløp anses som vesentlig mislighold og kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving i en periode på 1 måned etter fristens utløp.

For mislighold av ovennevnte plikter der misligholdet ikke kan rettes, påløper en bot på NOK 10.000 per mislighold.

10.8 Ytre miljø - Mangelfull avfallshåndtering

Dersom prosjektets og myndighetenes krav til avfallshåndtering ikke nås (se Miljøoppfølgingsplanen (MOP)), kan byggherren fastsette en mulkt oppad begrenset til NOK 150.000, som fordeles på entreprenørene i prosjektet etter byggherrens skjønn. Medfører ikke-oppfyllelse av kravene at Statsbygg ilegges tvangsmulkt, jf. avfallsforskriften § 18-6, vil differansen mellom tvangsmulken og NOK 150.000 også fordeles på entreprenørene etter byggherrens skjønn.

10.9 Ytre miljø - Pliktig medlemskap i returordning for emballasje

En norsk entreprenør (merverdiavgiftsregistrert i Norge) skal senest ved kontraktsinngåelsen fremlegge dokumentasjon (medlemsbevis fra Grønt Punkt Norge AS eller tilsvarende ordning) for at han er medlem i en miljømessig forsvarlig returordning for sluttbehandling av emballasje eller oppfyller forpliktelsen gjennom tilsvarende egen returordning. Dersom totalentreprenøren er av den oppfatning at han ikke kommer til å benytte emballasje, skal han senest ved kontraktsinngåelsen sende en skriftlig erklæring til byggherren om dette.

10.10 Bytte av nøkkelpersonell (tillegg til NS 8407 pkt 18.3)

Totalentreprenøren kan ikke uten byggherrens skriftlige samtykke skifte ut sin prosjektleder, anleggsleder, prosjekteringsleder eller personer som ble evaluert i forbindelse med tildeling av kontrakten eller avtalt som erstatning for slik person. Byggherren kan bare nekte samtykke dersom han har saklig grunn. Byggherren skal svare innen rimelig tid etter han har mottatt forespørsel om samtykke. Ved bytte av personell kan byggherren i rimelig utstrekning kreve kostnadsfri overlapping.

Dersom slikt personell, uten skriftlig samtykke skiftes ut, på tross av at byggherren har saklig grunn til å nekte, betales en dagmulkt på NOK 10.000 per dag. Dette gjelder ikke dersom forholdet rettes innen en rimelig frist fastsatt av byggherren. Dagmulkt påløper uansett ikke der oppdragsgiver har unnlatt å påberope seg kontraktsbrudd uten ugrunnet opphold etter at han ble kjent med personskiftet.

Samlet dagmulksansvar etter denne bestemmelse er begrenset til 10% av kontraktssummen, maksimalt NOK 300.000. Mulkten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse.

11 Byggherrens rett til å føre kontroll (NS 8407 pkt 20.2)

11.1 Innsynsrett

Byggherren, eller den som er bemyndiget av byggherren, skal ha rett til innsyn i totalentreprenørens kvalitets-, internkontroll (HMS) og miljøstyringssystem og de deler av styringssystemet for øvrig og regnskap, som kan ha betydning for totalentreprenørens oppfyllelse av kontrakten.

Innsynsretten omfatter revisjon ved intervjuer, inspeksjon, kontroll og dokumentgjennomgåelse. Totalentreprenøren skal vederlagsfritt yte rimelig assistanse ved slikt innsyn. Innsynsretten er begrenset til tre år etter at siste betaling har funnet sted.

Totalentreprenøren skal sikre at byggherren har tilsvarende innsynsrett hos totalentreprenørens direkte og indirekte kontraktsmedhjelpere, med mindre leveransen har en klart underordnet betydning for totalentreprenørens evne til å oppfylle sine forpliktelser overfor byggherren.

11.2 Pliktig medlemskap i StartBANK

Totalentreprenøren skal ved kontraktsinngåelse oppgi StartBANK ID. Det samme gjelder for eventuelle underentreprenører. StartBANK medlemskapet skal inkludere SKAV-fullmakt.

11.3 Egenrapportering om seriøsitet

Totalentreprenøren og hans underleverandører, herunder bemanningsforetak, plikter å fylle ut byggherrens skjema 16-04-M1 Egenrapportering av leverandør før arbeidstaker starter opp på byggeplass, se statsbygg.no. Hvis ikke annet er avtalt, skal skjemaet være byggherren i hende 1 uke før totalentreprenørens eller den aktuelle underleverandørens/bemanningsforetakets oppmøte på byggeplass.

Brudd på denne plikt medfører at arbeidstakere fra totalentreprenør, underleverandør eller bemanningsforetak som ikke har utfyllt skjema, blir bortvist fra byggeplassen.

11.4 Byggherrens rett til å innhente opplysninger

Byggherren skal ha fullmakt fra totalentreprenør og underleverandør(er) til et ubegrenset antall ganger å innhente opplysninger om de forhold som er angitt i fullmakt til innhenting av opplysninger om skatte- og avgiftsforhold mm. Fullmakten finnes her:

http://www.statsbygg.no/files/publikasjoner/kontraktsdokumenter/Fullmakt_Skatteetaten.pdf.

De rettigheter og plikter som fremgår av fullmakten, skal gjelde i 4 år fra signering av fullmakten, og fullmakten skal være generell for Statsbygg.

12 Forskudd (tillegg til NS 8407 pkt 27)

Et eventuelt avtalt forskudd til totalentreprenøren vil ikke bli utbetalt før godkjent sikkerhet er stillet, jf. Blankett 4 - NS 8407 Bankgaranti for kontraktsforskudd.

13 Generelle betalingsbestemmelser (NS 8407 pkt 28)

13.1 Generelt

Faktura og kreditnota skal sendes elektronisk til Statsbyggs fakturamottak i samsvar med standarden Elektronisk handelsformat (EHF), fastsatt av Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet. Faktura og kreditnota skal formidles via aksesspunkt i meldingsformidlerinfrastrukturen som forvaltes av DIFI.

13.2 Utenlandske totalentreprenører, import og merverdiavgift mv

Arbeid på fast eiendom anses som stedbundne tjenester i merverdiavgiftslovens forstand. Den utenlandske totalentreprenøren skal derfor stå som importør av alle innsatsvarer og tjenester nødvendig for å oppfylle kontrakten. Den utenlandske totalentreprenøren er forpliktet til å registrere seg for merverdiavgift i Norge (Merverdiavgiftsregisteret) rett etter kontraktsinngåelse for å kunne sende faktura i hht. norske krav. Norsk merverdiavgift skal faktureres sammen med hovedkravet, og ikke i egen faktura. Milepælfaktura som etter avtalen skal faktureres før selve byggearbeidet starter, skal også inkludere merverdiavgift. Mal for customs invoice/commercial invoice, som vil bli formidlet fra byggherren, skal benyttes.

14 Endringer (NS 8407 pkt 31)

14.1 Retten til å pålegge endringer (NS 8407 pkt 31.1)

Byggherren kan ikke pålegge totalentreprenøren endringer utover 25% netto tillegg til kontraktssummen.

14.2 Særskilt varsel om økte utgifter til rigg og drift mv. (NS 8407 pkt 34.1.3)

Kravene om særskilt varsel i NS 8407 pkt 34.1.3 tredje ledd, gjelder ikke for vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging drift og nedrigging.

Følgende standardiserte bestemmelser gjelder for vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging:

14.2.1 Regulering i uendret byggetid

Hvis prisen på netto vederlagsjusteringer som følge av forhold beskrevet i NS 8407 pkt 34.1.1 og 34.1.2 ikke overstiger 10% av kontraktssum, gis det ingen kompensasjon.

Overstiger prisen på netto vederlagsjusteringer 10% av kontraktssummen, gis det kompensasjon etter følgende formel:

$$\frac{0,5 A (B - 1,1 C)}{C}$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eks mva

B = kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist eks mva

C = opprinnelig kontraktsbeløp (kontraktssum eks mva)

Ved utregningen av kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist eks mva (B), skal det ikke tas hensyn til

- regulering av kontraktssummen pga. lønns- eller prisstigning,
- utbetaling av eventuelt påslag pga. administrasjon av sideentreprenører eller tiltransport av entreprisekontrakter/prosjekteringsoppdrag m.v,
- avbestillingserstatning,
- endringsarbeid som gjøres opp inklusive rigg/drift, og
- kompensasjon for økt rigg og drift i endret byggetid.

Reguleringsbeløp ifølge denne bestemmelse, lønns- og prisreguleres etter indeks som angitt i tilbudsskjemaet, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

14.2.2 Regulering i forlenget byggetid

Har totalentreprenøren krav på fristforlengelse etter NS 8407 pkt 33.1 skal vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging kompenseres etter følgende formel:

$$\frac{0,7 A (Z)}{Y}$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eks mva

Y = opprinnelig byggetid (med byggetid menes tiden fra oppstart byggeplass (dersom dato for dette er angitt i konkurransegrunnlaget gjelder denne, hvis ikke gjelder dato for første tilrigging på byggeplass) til oppstart prøvedrift (overtakelse dersom ingen prøvedrift er avtalt)

Z = forlengelsen utover opprinnelig byggetid

Dersom fristforlengelse kun er gitt for deler av arbeidene, skal A reduseres forholdsmessig.

Reguleringsbeløp ifølge denne bestemmelse, lønns- og prisreguleres etter indeks som angitt i tilbudsskjemaet, regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

15 Uenighet om endringer mv. - Totalentreprenørens søksmål (NS 8407 pkt 35.2)

NS 8407 pkt 35.2 a) utgår.

16 Byggherrens rett til å nekte overtakelse (tillegg til NS 8407 pkt 37.3 tredje ledd)

Med manglende dokumentasjon menes også feil og mangler ved de bygningsinformasjonsmodeller totalentreprenøren etter kontrakten skal utarbeide for byggherren.

17 Prøvedrift (NS 8407 pkt 38.2)

17.1 Prøvedrift

Med mindre annet er avtalt skal det gjennomføres en prøvedriftsperiode på tekniske anlegg og installasjoner (heretter samlet kalt tekniske anlegg). Med prøvedriftsperiode menes et avtalt tidsrom hvor anlegget prøves under normale driftsforhold, innbefattet samkjøring og, hvis nødvendig, integrert systemtesting med andre tekniske anlegg, og hvor byggherren i prøvedriftsperioden har slik disposisjonsrett som nevnt nedenfor.

Oppstart av prøvedriftsperiode skjer før overtakelse, men etter avholdt og godkjent ferdigbefaring og når funksjonsprøver er ferdig og kontrollert (ferdigstillelse). For ferdigbefaringen og rett til å nekte å godkjenne ferdigbefaringen, gjelder reglene for overtakelsesforretning i NS 8407 pkt 36, 37.1 til 37.3 tilsvarende.

Oppstart av prøvedriftsperiode innebærer følgende:

- a) Byggherren får rett til å ta de tekniske anlegg og resten av kontraktsarbeidet i bruk.
- b) Risikoen for kontraktsarbeidet går over på byggherren, jf NS 8407 pkt 19.1.

Prøvedrift har følgende hensikt:

- Kontrollere at anleggene fungerer tilfredsstillende
- Vise at funksjoner og anlegg er stabile over tid
- Etterkontrollere og justere (regulerings)funksjoner basert på driftserfaring
- Kontrollere at anlegg for øvrig er i henhold til kontraktens funksjonskrav
- Gi driftspersonell opplæring og driftserfaring sammen med totalentreprenøren/ leverandørene av de enkelte anlegg
- Rette feil og mangler som avdekkes i prøvedriftsperioden.

17.2 Justering av prøvedriftsperiodens lengde

Totalentreprenøren skal, i samråd med byggherren, ha anledning til å ta de tekniske anlegg ut av drift i kortere perioder for utbedring eller reparasjon mot tilsvarende forlengelse av prøvedriftsperioden.

Dersom byggherren kan påvise at de tekniske anlegg ikke oppfyller kontraktens funksjonskrav sammenhengende i de fire siste ukene av prøvedriftsperioden, eller dersom prøvedriftsperioden av annen årsak ikke har fungert etter sin hensikt i samme periode, forbeholder byggherren seg retten til å kreve prøvedriftsperioden forlenget inntil disse krav er oppfylt. En slik forlengelse av prøvedriftsperioden gir ikke totalentreprenøren grunnlag for tilleggskrav.

17.3 Overtakelse

Overtakelsesforretning skal holdes i rimelig tid etter utløpet av prøvedriftsperioden. Overtakelse av kontraktsarbeidene skjer først etter utløpet av prøvedriftsperioden og gjennomført overtakelsesforretning.

18 Forsinkelse (NS 8407 pkt 40)

18.1 Dagmulktbelagte frister (NS 8407 pkt 40.2)

Dersom totalentreprenøren har fått dagmulkt på delfristen for oppstart prøvedrift, skal dette dagmulktbeløpet gå til fradrag i dagmulkten som påløper ved overskridelse av sluttfristen.

Totalentreprenørens frist til å utarbeide og fremlegge fremdriftsplan og til å revidere fremdriftsplanen, jf. NS 8407 pkt 21.2, er dagmulktbelagt. Det samme er frist for igangsetting av arbeid på byggeplass, frister for overlevering av FDV-dokumentasjon, samt eventuell frist for oppstart prøvedrift.

18.2 Dagmulktens størrelse (NS 8407 pkt 40.3)

Dagmulkten, ved overskridelse av fristene nevnt i NS 8407 pkt 21.2, fristen for igangsetting av arbeid på byggeplass og frister for overlevering av FDV-dokumentasjon, er NOK 1.500 per hverdag.

Dagmulkten ved overskridelse av frist for oppstart prøvedrift er 1 promille av hele kontraktssummen.

19 Oppsigelse (NS 8407 pkt 45)

Byggherren kan si opp kontrakten uten å betale erstatning i de tilfeller som er nevnt i forskrift om offentlige anskaffelser § 28-3.

20 Rettigheter til prosjektmateriale (NS 8407 pkt 47.2.2)

Byggherren har rett til å gjøre datarapport fra grunnundersøkelser tilgjengelige for allmennheten.

21 Misligholdt kontraktsforpliktelse - konsekvens for senere konkurranser (tillegg til NS 8407)

Brudd på pliktene i denne kontrakten vil kunne bli nedtegnet og få betydning i senere konkurranser, enten i kvalifikasjons- eller tildelingsomgangen.

22 Reklame og kontakt med media (tillegg til NS 8407 kap XI)

22.1 Reklame

Dersom totalentreprenøren eller hans kontraktsmedhjelpere for reklameformål eller på annen måte ønsker å gi offentligheten informasjon om oppdraget, utover å oppgi oppdraget som generell referanse, skal dette forelegges byggherren på forhånd.

Det er ikke tillatt til å drive reklame eller PR for eget firma på byggeplass eller på byggeplasskilt.

22.2 Kontakt med media

All kontakt med media skal håndteres av byggherren.

23 Tvister (NS 8407 pkt 50)

23.1 Foreløpig oppmannsavgjørelse (NS 8407 pkt 50.3)

Bestemmelsen får kun anvendelse dersom begge parter i hvert enkelt tilfelle er enige om å forelegge tvisten for en oppmann.

23.2 Tvisteløsning (NS 8407 pkt 50.4)

For kontrakter der anleggsstedet er i utlandet, avtales Oslo tingrett som verneting.

Tvister behandles alltid etter norske prosessuelle og materielle regler.

DEL II

SPESIELLE KONTRAKTSBESTEMMELSER

For det tilfelle at Statsbygg har unnlatt å velge ett av flere alternative formuleringer i de spesielle kontraktsbestemmelser, gjelder alternativ 1.

24 Tiltransport av entreprenører (NS 8407 pkt 12.1, 12.2 og 12.3)

- Alternativ 1: Totalentreprenøren kan få tiltransportert sideentreprenører som blir hans underentreprenører/ underleverandører.
- Alternativ 2: Totalentreprenøren får tiltransportert inntil 2 sideentreprenører som blir hans underentreprenører/ underleverandører.
- Alternativ 3: Tiltransport er ikke avtalt.
- Alternativ 4: Totalentreprenøren kan bli tiltransportert til en sideentreprenør.

(For utfyllende regler, se Totalentrepriseboka punkt 7)

(Statsbygg har utarbeidet standard tiltransportavtaler med tilhørende garantierklærings skjema som finnes på [Statsbygg.no](https://statsbygg.no). Merk at tiltransportert totalentreprenør må stille to garantier.)

25 Byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll (NS 8407 pkt 12.4)

- Alternativ 1: Totalentreprenøren kan underlegges byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll eller pålegges å utføre byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av sideentreprenører.
- Alternativ 2: Totalentreprenøren kan underlegges byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll.
- Alternativ 3: Totalentreprenøren skal utføre byggeplassadministrasjon og fremdriftskontroll av inntil ... sideentreprenører.
- Alternativ 4: Byggeplassadministrasjon er ikke avtalt.

(For utfyllende regler se NS 8407 pkt 12.4)

26 Tiltransport av prosjekterende (NS 8407 pkt 13)

- Alternativ 1: Tiltransport er ikke avtalt.
- Alternativ 2: Totalentreprenøren får tiltransportert prosjekterende (navn på firma (ett eller flere)) som blir hans kontraktsmedhjelper(e).

(Statsbygg har utarbeidet standard tiltransportavtale som finnes på [Statsbygg.no](https://statsbygg.no).)

27 Lover, forskrifter og andre offentlige vedtak/Offentlige vedtak (NS 8407 pkt 16.3)

- Alternativ 1: Totalentreprenøren skal være ansvarlig søker.
- Alternativ 2: Totalentreprenøren skal ikke være ansvarlig søker.

28 Etisk handel (tillegg til NS 8407 kap 18)

- Alternativ 1: Totalentreprenøren skal respektere grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og miljø i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Varer og materialer, som leveres til byggherren, skal være fremstilt under forhold som er forenlige med kravene angitt nedenfor. Kravene bygger på sentrale FN-konvensjoner, ILO-konvensjoner og nasjonal arbeidslovgivning på produksjonsstedet.

Dersom totalentreprenøren bruker underleverandører for å oppfylle kontrakten, plikter totalentreprenøren å videreføre og bidra til etterlevelse av kravene hos sine underleverandører.

28.1 Forbud mot barnarbeid i strid med nasjonal og internasjonal lovgivning (ILOs kjernekonvensjoner 138 og 182)

- Barn under 15 år (14 eller 16 år i visse land) skal ikke utføre noen typer arbeid som er til hindring eller skade for deres utdanning og/eller utvikling.
- Barn under 18 år skal ikke arbeide nattskift, eller utføre noen typer arbeid som vil sette deres sikkerhet, fysiske og/eller mentale helse i fare.
- Barn har rett til å bli beskyttet mot økonomisk utnyttning i arbeid.

28.2 Forbud mot tvangsarbeid (ILOs kjernekonvensjoner 29 og 105)

- Tvangsarbeid eller ufrivillig arbeid skal ikke forekomme i noen form for, herunder også som et middel for opplæring, straff eller for å fremme disiplin.
- Arbeidstakere skal ikke måtte levere depositum eller identifikasjonspapirer til arbeidsgiver.
- Arbeidstakere er fri til å avslutte arbeidsforholdet etter en rimelig oppsigelsestid.

28.3 Forbud mot diskriminering (ILOs kjernekonvensjoner 100 og 111)

- Arbeidstakere skal ikke forskjellsbehandles på grunnlag av kjønn, rase, hudfarge, religion, politisk oppfatning, nasjonal opprinnelse, sosial status, fagforeningsarbeid eller personlige forhold, i arbeidssituasjoner eller i tilgang til arbeid.
- Lønnen skal være lik for likt arbeid, uavhengig av kjønn.

28.4 Forbud mot manglende respekt for fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILOs kjernekonvensjoner 87 og 98)

- Arbeidstakere og arbeidsgivere har rett til å danne, eller slutte seg til de organisasjoner de selv måtte ønske, og til å drive kollektive forhandlinger og dele innholdet.
- All aktivitet i forhold til denne organiseringen skal skje helt uten represalier eller andre former for forulemping for deltakerne.
- Arbeidsgiver må på ingen måte hindre arenaer for møter og kollektive forhandlinger.
- Der organisasjonsfriheten og retten til kollektive lønnsforhandlinger er begrenset ved nasjonal lov, skal arbeidsgiver legge til rette for, og ikke hindre, parallelle mekanismer til fri og uavhengige organisering og forhandling.

28.5 Totalentreprenøren plikter å påse at produksjon av ytelser regulert til denne kontrakten skjer i henhold til produksjonslands nasjonale lovgivning:

Nasjonal lovgivning der produksjon finner sted skal etterleves. Av særlig relevante forhold fremheves 1) lønns- og arbeidstidsbestemmelser; 2) helse, miljø og sikkerhet; 3) regulære

ansettelsesforhold, inklusive arbeidskontrakter; samt 4) lovfestede forsikringer og sosiale ordninger.

28.6 Oppfølging

Totalentreprenøren er forpliktet til å etterleve punkt 28.1 til 28.5 i egen virksomhet og i leverandørkjeden. På oppfordring fra byggherren skal dette dokumenteres ved:

- Egenrapportering og/eller
- Oppfølgingssamtaler og/eller
- En uavhengig parts kontroll av arbeidsforholdene¹ og / eller
- 3.-partssertifisering som SA8000 eller tilsvarende

Totalentreprenøren har bevisbyrden for at de varer og materialer som leveres ikke innebærer et brudd på punkt 28.1 til 28.5 ovenfor.

Ved mislighold av ovennevnte forpliktelser kan byggherren kreve at totalentreprenøren retter de påpekte manglene innen en rimelig frist fastsatt av byggherren. Rettelsene skal dokumenteres skriftlig og på den måten byggherren bestemmer. Dersom bruddet har skjedd hos underleverandør, kan byggherren kreve at totalentreprenøren skifter ut underleverandøren. Dette skal skje uten kostnad for byggherren.

Dersom totalentreprenøren blir klar over forhold i strid med kontrakten, skal totalentreprenøren rapportere dette til byggherren uten ugrunnet opphold.

Manglende utbedring er å anse som et vesentlig mislighold av ovennevnte plikter og kan påberopes av byggherren som grunnlag for heving.

- Alternativ 2: Det gjelder ikke spesielle etiske regler for denne kontrakt.

29 Forhold på byggeplassen (tillegg til NS 8407 pkt 18)

- Alternativ 1: NS 8407 gjelder slik den står mht utførelsen av kritiske oppgaver.
- Alternativ 2: Byggherren krever at følgende bestemte kritiske oppgaver kun skal utføres av fagarbeidere:
- Alt arbeid knyttet til flytting av gassløkkeanlegget.
 - Alt arbeid knyttet til Faradays bur.
 - Alt arbeid knyttet til brannalarmanlegget skal utføres under ledelse av FG godkjente montør.

30 Arbeidstid (NS 8407 pkt 18.8)

- Alternativ 1: NS 8407 pkt 18.8 gjelder slik den står.
- Alternativ 2: Alle arbeider knyttet til byggingen forutsettes å foregå i tidsrommet fra kl. 07.00 - 19.00 på ordinære arbeidsdager mandag - fredag. Arbeider som eventuelt ønskes utført utenfor dette tidsrommet, skal avtales spesielt med byggherren i hvert enkelt tilfelle.
- Alternativ 3:

¹ Oppdragsgiver, eller den oppdragsgiver bemyndiger, har rett til å gjennomføre annonserte eller uannonserte kontroller hos en eller flere aktører i leverandørkjeden i kontraktperioden. I tilfelle kontroll, plikter leverandør å oppgi navn og kontaktopplysninger på underleverandør(er). Kontaktopplysninger behandles konfidensielt.

Følgende særskilte arbeidstidsbestemmelser gjelder:

.....
.....

31 Avtalt plassering av risikoen for forhold ved grunnen (NS 8407 pkt 23)

- Alternativ 1: NS 8407 pkt 23.1 gjelder slik den står.
- Alternativ 2: Totalentreprenøren har risikoen for forhold ved grunnen, jf. NS 8407 pkt 23.2.

32 Avtalt risikoovergang – prosjektering (NS 8407 pkt 24.2)

- Alternativ 1: Byggherren har risikoen for løsninger og annen prosjektering som er utarbeidet av byggherren før kontraktsinngåelse.
- Alternativ 2: Totalentreprenøren har risikoen for løsninger og annen prosjektering som er utarbeidet av byggherren før kontraktsinngåelse.

33 Faktureringsplan (NS 8407 pkt 27.2)

- Alternativ 1: NS 8407 pkt 27.2.1, gjelder slik den står.
- Alternativ 2: Det fastsettes følgende særskilte bestemmelser om avdragsbetaling:

.....
.....
.....

34 Prøvedriftsperiodens lengde (tillegg til NS 8407 pkt 38.2)

- Alternativ 1: Prøvedriftsperioden er 6 måneder.
- Alternativ 2: Prøvedriftsperioden er 3 måneder.
- Alternativ 3: Prøvedriftsperioden for tekniske anlegg og installasjoner fremgår av vedlegg
- Alternativ 4: Det er ikke avtalt prøvedrift.

(For utfyllende regler, se Totalentrepriseboka punkt 17)

35 Opsjoner (tillegg til NS 8407)

- Alternativ 1: Utløsning av opsjoner etter kontraktsinngåelse, medfører ingen endring av kontraktsbestemmelsene.

- Alternativ 2: Utløsning av opsjoner etter kontraktsinngåelse, medfører følgende endring:
- Endringsadgangen øker slik at byggherren i tillegg til endringene omtalt i NS 8407 pkt 31.1 og Totalentrepriseboka punkt 14.1, kan pålegge totalentreprenøren 25% netto tillegg til opsjonsprisen eks mva. Tillegget må relatere seg til opsjonen.
 - Totalentreprenørens sikkerhetsstillelse, jf NS 8407 pkt 7.2, må økes tilsvarende 10% av opsjonsprisen eks mva.
 - Grunnlaget som dagmulkten skal beregnes av, jf. NS 8407 pkt 40.3, økes med opsjonsprisen eks mva.
 - Grunnlaget som innestående skal beregnes av, jf. NS 8407 pkt 27.2.2, økes med opsjonsprisen eks mva.

36 Lærlingeklausul (tillegg til NS 8407)

- Alternativ 1:

36.1 Plikt til bruk av lærling

Det er et krav at lærlinger skal delta i utførelsen av kontraktarbeidet. Kravet kan oppfylles av totalentreprenøren eller en eller flere av hans underentreprenører.

Arbeidstimene utført av en eller flere lærlinger, jf opplæringslova § 4-1, skal utgjøre minimum 5 % av arbeidede timer i utførende fag (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk, elektrofag, samt anleggsgartnerfaget) på prosjektet regnet frem til overtakelse.

Utenlandske entreprenører kan oppfylle lærlingekravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingeordning i Norge eller tilsvarende ordning i opprinnelseslandet. Dersom opprinnelseslandet ikke har en lærlingordning, kan kravet oppfylles ved å benytte praksiselev fra en opplæringsordning i opprinnelseslandet..

Totalentreprenøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktarbeidet, sannsynliggjøre at kravene vil bli oppfylt. Hvis ikke annet er avtalt, skal totalentreprenøren før oppstart på byggeplass levere en bemanningsplan hvor det synliggjøres hvor og når han planlegger å bruke lærlinger, samt navn og kontaktinformasjon til denne/disse. Byggherren skal varsles om eventuelle avvik fra planen. Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges oversikt over antall lærlingetimer. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Dersom arbeidene ikke er egnet for bruk av lærlinger ut fra arbeidets art og helse, miljø og sikkerhet, kan byggherren tillate at prosentkravene ovenfor fravikes. Totalentreprenøren anses dessuten å ha oppfylt krav om bruk av lærling dersom ett av unntakene i forskrift om plikt til bruk av lærling i offentlige kontrakter av 17.12.2016 § 9 kommer til anvendelse.

36.2 Sanksjoner

Byggherren kan holde tilbake inntil 5 promille av kontraktssummen dersom ovennevnte plikter misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel fra byggherren.

Dersom kravet om 5%, jf. punkt 36.1 annet ledd, ikke er nådd ved overtakelse, ilegges en bot på 5 promille av kontraktssummen. Boten reduseres forholdsmessig dersom arbeidstimene utført av lærlinger utgjør 4% eller mer av arbeidstimene på prosjektet. Boten skal betales i tillegg til eventuell dagmulkt for forsinkelse og annen dagmulkt etter kontrakten.

Alternativ 2: Det gjelder ingen lærlingeklausul for denne kontrakt.

37 Ytterligere avvik fra NS 8407/Avvik fra generelle kontraktsbestemmelser

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Blankett 1A - NS 8407 Sikkerhetsstillelse**GARANTIERKLÆRING**

Garanti nr.

Garantisten

Organisasjonsnr

stiller seg herved
overfor byggherrenStatsbygg
Postadresse: Postboks 232 Sentrum, 0103 Oslo
Kontoradresse: Biskop Gunnerus' gate 6

organisasjonsnr. 971 278 374

som selvskyldnerkausjonist for de kontraktsforpliktelser

totalentreprenøren

organisasjonsnr.

har i henhold til
kontrakt avsom gjelder prosjektnr..... bygg.....
kontraktnr..... navn.....

Garantien gjelder for totalentreprenørens kontraktsforpliktelser, herunder forsinkelsesrenter og inndrivelsesomkostninger, i utførelsestiden og reklamasjonstiden. Garantien i utførelsestiden gjelder også totalentreprenørens ansvar for forsinket fullføring.

Garantien begrenses til

kr, som utgjør 10 % av kontraktssummen, jf. NS 8407 pkt 1.6, for forhold som påberopes overfor totalentreprenøren senest ved overtakelsen.

Garantien reduseres deretter til

kr, som utgjør 3 % av kontraktssummen for forhold som påberopes overfor totalentreprenøren i de tre første årene av reklamasjonstiden, jf. NS 8407 pkt 42.2.2.

Garantien i utførelsestiden og i reklamasjonstiden kan samlet ikke gjøres gjeldende for mer enn 10 % av kontraktssummen. I reklamasjonstiden kan garantien samlet ikke gjøres gjeldende for mer enn 3 % av kontraktssummen.

Garantien gjelder i tre år fra overtakelse og under en hver omstendighet inntil krav som byggherren har mot totalentreprenøren, og som er fremsatt mot ham innen tre år fra overtakelse, er oppfylt. For det tilfelle at det har funnet sted delovertakelser, regnes de tre årene fra siste overtakelsesforretning.

Garantisten skal alltid varsles dersom kontrakten mellom byggherren og totalentreprenøren heves.

I henhold til denne garanti er byggherren ikke forpliktet til, ved avdragsutbetalinger til totalentreprenøren/leverandøren, å holde tilbake noen del av utført arbeids/leveranses verdi. Byggherren har således adgang til å honorere avdragsfakturaene fullt ut.

Garantistens ansvar er ikke begrenset på annen måte enn det som følger av bestemmelsene her.

En eventuell transport fra Statsbygg til ny garantikreditor vil bli skriftlig notifisert til Garantisten senest samtidig med transporten.

Garantisten aksepterer norsk rett og verneing i Norge (Oslo tingrett eller annet verneing som totalentreprenøren må akseptere) for eventuell tvist som involverer garantisten og relaterer seg til aktuell kontrakt.

..... den/.....20.....

.....
Bankens navn/stempel

.....
Underskrift

Blankett 1B - NS 8407 Sikkerhetsstillelse**GARANTIERKLÆRING**

Garanti nr.

Garantisten

.....

organisasjonsnr.

stiller seg herved
overfor byggherrenStatsbygg
Postadresse: Postboks 232 Sentrum, 0103 Oslo
Kontoradresse: Biskop Gunnerus' gate 6

organisasjonsnr. 971 278 374

som selvskyldnerkausjonist for de kontraktsforpliktelser

totalentreprenøren

.....

organisasjonsnr.

har i henhold til
kontrakt av

som gjelder prosjektnr..... bygg.....

kontraktnr..... navn.....

Garantien gjelder for totalentreprenørens kontraktsforpliktelser, herunder forsinkelsesrenter og inndrivelsesomkostninger, i reklamasjonstiden.

Garantien begrenses til

kr, som utgjør 3 % av kontraktssummen, jf. NS 8407 pkt 1.6, for forhold som påberopes overfor totalentreprenøren i de tre første årene av reklamasjonstiden, jf. NS 8407 pkt 42.2.2.

Garantien i reklamasjonstiden kan samlet ikke gjøres gjeldende for mer enn 3 % av kontraktssummen.

Garantien gjelder i tre år fra overtakelse og under en hver omstendighet inntil krav som byggherren har mot totalentreprenøren, og som er fremsatt mot ham innen tre år fra overtakelse, er oppfylt. For det tilfelle at det har funnet sted delovertakelser, regnes de tre årene fra siste overtakelsesforretning.

Garantisten skal alltid varsles dersom kontrakten mellom byggherren og totalentreprenøren heves.

I henhold til denne garanti er byggherren ikke forpliktet til, ved avdragsutbetalinger til totalentreprenøren/leverandøren, å holde tilbake noen del av utført arbeids/leveranses verdi. Byggherren har således adgang til å honorere avdragsfakturaene fullt ut.

Garantistens ansvar er ikke begrenset på annen måte enn det som følger av bestemmelsene her.

En eventuell transport fra Statsbygg til ny garantikreditor vil bli skriftlig notifisert til Garantisten senest samtidig med transporten.

Garantisten aksepterer norsk rett og verneeting i Norge (Oslo tingrett eller annet verneeting som totalentreprenøren må akseptere) for eventuell tvist som involverer garantisten og relaterer seg til aktuell kontrakt.

..... den/.....20.....

.....
Bankens navn/stempel

.....
Underskrift

Blankett 2 - NS 8407 Forsikringsattest tingsforsikring**FORSIKRINGSATTEST**
Tingsforsikring i overensstemmelse med NS 8407 pkt 8.1

Undertegnede forsikringsselskap bekrefter herved at tingsskedeforsikring er tegnet i overensstemmelse med NS 8407 pkt 8.1 og med nedenfor angitte polisenummer, forsikringssted, forsikringssum, forsikringstid og forsikringsvilkår.

Forsikringsselskapet kan i forsikringstiden bli fri sitt ansvar etter denne forsikringsattest

1. ved å varsle STATSBYGG minimum 30 dager før opphør av forsikringsdekningen dersom den sies opp eller av annen grunn faller bort.
2. ved at STATSBYGG mottar en tilsvarende og tilfredsstillende forsikringsattest som den foreliggende fra det forsikringsselskap som overtar forsikringsdekningen.

Forsikringstaker:
(Totalentreprenør)

Navn:.....

Adresse:.....

Organisasjonsnr:

Medforsikret: STATSBYGG**Forsikringsbevis nr:****Forsikringssted:****Prosjektnummer og navn:****Byggets adresse:****Forsikringssum:**

Forsikringen er dekket på 1. risikovilkår. Forsikringsgiver påtar seg ikke risikoen for at forsikringssummen er dekkende.

Forsikringstid: Forsikringen gjelder inntil kontraktarbeidet er overtatt av byggherren.**Forsikringen omfatter:** Materialer, prosjekteringsdokumenter og det som til enhver tid er utført av kontraktsgjenstanden.
Materialer og prosjekteringsdokumenter byggherren har betalt forskudd for.
Materialer og prosjekteringsdokumenter byggherren har overgitt i totalentreprenørens besittelse.**Forsikringens dekningsfelt:**

Forsikringen er dekket etter følgende vilkår

(f.eks. Forsikringsselskap NN`s Prosjektforsikringsvilkår av 2017), som inneholder følgende generelle unntak:

1. Skade som direkte eller indirekte har sammenheng med krig, opprør eller alvorlige forstyrrelser av den offentlige orden.
2. Atomskade - uansett årsak - fra atomsubstans, dog ikke skade forårsaket av radioisotoper som i henhold til lov er tillatt brukt.
3. Skade som skyldes setning i grunn eller svikt i fundament.
4. Skade ved svinn og underslag

Overfor STATSBYGG som medforsikret vil ikke andre unntak fra forsikringsdekning enn de som uttrykkelig fremgår av denne forsikringsattest bli gjort gjeldende.

Forsikringsselskapet aksepterer norsk rett og verneing i Norge (Oslo tingrett eller annet verneing som totalentreprenøren må akseptere) for eventuell tvist som involverer forsikringsselskapet og relaterer seg til aktuell kontrakt.

.....
Sted/Dato

.....
Forsikringsselskap

.....
Underskrift

Blankett 3 - NS 8407 Forsikringsattest ansvarsforsikring**FORSIKRINGSATTEST**
Ansvarsforsikring i overensstemmelse med NS 8407 pkt 8.2

Undertegnede forsikringsselskap bekrefter herved at ansvarsforsikring er tegnet i overensstemmelse med NS 8407 pkt 8.2 og de nedenfor angitte krav.

Forsikringsselskapet kan i forsikringstiden bli fri sitt ansvar etter denne forsikringsattest

1. ved å varsle STATSBYGG minimum 30 dager før opphør av forsikringsdekningen dersom den sies opp eller av annen grunn faller bort.
2. ved at STATSBYGG mottar en tilsvarende og tilfredsstillende forsikringsattest som den foreliggende fra det forsikringsselskap som overtar forsikringsdekningen.

Forsikringstaker

Forsikringsselskapet bekrefter at

.....(totalentreprenøren)

organisasjonsnr:har tegnet ansvarsforsikring.

Forsikringspolise nr.

Forsikringssum

Forsikringssummen utgjør minst 150 G per skadetilfelle.

Forsikringstid

Forsikringen gjelder inntil alt kontraktarbeid, herunder reklamasjonsarbeid, er utført.

Forsikringens omfang

Det er inngått kontrakt mellom Statsbygg og totalentreprenøren om bygging/ombygging/påbygging

av.....

Prosjekt nr:

Adresse:

Forsikringen dekker erstatningsansvar for skade og økonomisk tap som totalentreprenøren og dennes kontraktsmedhjelpere kan påføre byggherrens eller tredjemanns person og ting i forbindelse med gjennomføringen av kontrakten.

Forbehold

Forsikringsselskapet bekrefter at forsikringsavtalen ikke inneholder bestemmelser:

- Som reduserer byggherrens rett til å kreve forsikringsoppgjør direkte fra selskapet, eller
- Som kan redusere byggherrens krav på grunn av sikredes forhold **etter** at forsikringstilfellet er inntrådt, eller
- Som reduserer skadelidtes rettigheter overfor forsikringsselskapet i forhold til det som følger av FALs deklarasjonens bestemmelser.

Forsikringsselskapet aksepterer norsk rett og verneing i Norge (Oslo tingrett eller annet verneing som totalentreprenøren må akseptere) for eventuell tvist som involverer forsikringsselskapet og relaterer seg til aktuell kontrakt.

.....
Sted/Dato.....
Forsikringsselskap.....
Underskrift

Blankett 4 - NS 8407 Bankgaranti for kontraktsforskudd**Bankgaranti for kontraktsforskudd**

Garanti nr.....

Ifølge ordre og for regning av

.....

som totalentreprenør/leverandør organisasjonsnr:stiller vi oss som
selvskyldnerkausjonist like overfor Statsbygg som byggherre, i anledning av at det på kontrakt av
...../..... 20 mellom forannevnte

som gjelder prosjektnr..... bygg.....

kontraktnr..... navn.....

ytes et forskudd på kontraktsvederlaget med

krink. mva

.....

Beløpet i bokstaver

Garantien gjelder for totalentreprenørens plikt til tilbakebetaling av forskuddet, herunder morarenter og inndrivelsesomkostninger ved mislighold relatert til den aktuelle tilbakebetaling.

Garantien gjelder inntil forskuddet er avregnet i tråd med avtalen mellom Statsbygg og totalentreprenøren.

Garantisten aksepterer norsk rett og verneting i Norge (Oslo tingrett eller annet verneting som totalentreprenøren må akseptere) for eventuell tvist som involverer garantisten og relaterer seg til aktuell kontrakt.

..... den/.....20

.....

Underskrift